

นิพพานคือนิพพาน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอ้า เราสงบ กายวิเวก จิตวิเวก เราจะฟังธรรมกัน วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา เพราะพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องเทศน์โอวาทปาฏิโมกข์ด้วยละ ในเมื่อเป็นพระอรหันต์หมดแล้วนี่ เป็นพระอรหันต์แล้วมันอยู่สุขสบายแล้ว ทำไมเทศน์โอวาทปาฏิโมกข์อีกละ และองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์โอวาทปาฏิโมกข์นะ โอวาทปาฏิโมกข์นี้ ในหัวใจผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ยังต้องมีหลักมีเกณฑ์อย่างนี้ แล้วผู้ที่ทุกข์จนเจ็บใจอย่างเรา เรามาประพฤติปฏิบัติกันแล้วเราจะเอาอะไรมาเป็นที่พึ่ง

ฉะนั้น ที่พึ่งนี้ เราก็เอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสดาเป็นตัวอย่างนะ ในการประพฤติปฏิบัติ เราต้องเอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี เห็นใหม่ ชีวิตแบบอย่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนสฺหไสยาสน์นะ พวกเรานอนหงายเลย นอนตามสบายเลย พอนอนตามสบายไปนี่เห็นใหม่ เราก็ว่าเรา สุขสบายทั้งนั้น เดียวนี้โลกเจริญแล้ว ทุกคนจะบอกว่าโลกเจริญแล้วละ เราไม่ได้อยู่ในสมัย ดึกดำบรรพ์ที่จะต้องมาทรมานกายทรมานใจอย่างนั้น ไอ้อย่างนั้นมันเป็นความคิดของเรา นะ เป็นความคิดของเรา

แต่ถ้าเราทำ เราตัดแปลงตนนะ มันเป็นนิสัย มันจะเป็นนิสัยของเรา ถ้าเราจะเอานิสัย ของเรานี้ เราหวังพึ่งทุกขณะ เราประพฤติปฏิบัติกันเห็นใหม่ วันสำคัญทางพุทธศาสนา เราก็ มีหลักมีเกณฑ์ของเรา เรามีความตั้งใจของเรา เรามาทำเพื่อเป็นคุณประโยชน์กับเรา ถ้า ความเป็นคุณประโยชน์กับเรานะ อะไรเป็นคุณประโยชน์กับเราละ

ถ้าเรามีสติปัญญา เรามีอำนาจวาสนาบารมี เราต้องมีความขี้คิด สิ่งใดจะพูดใครจะพูดสิ่งใด พูดไปเถอะ ยิ่งคนที่มิชื่อเสียงทางสังคมเห็นใหม่ ยิ่งที่เป็นนักปราชญ์ พวกนักปราชญ์นี่ พอพูดสิ่งใดเราก็มักจะเชื่อฟังเขาว่าเขาเป็นนักปราชญ์เพราะเขาได้อุตส่าห์ค้นคว้ามา ได้ค้นคว้าจริงหรือ ความจำกับความจริงไม่เหมือนกัน ความจำเห็นใหม่ คุณอย่างคอมพิวเตอร์นะ นี่พระไตรปิฎกมันจำได้ดีกว่าเราอีก ความจำ เป็นความจำ ความจริงเป็นความจริง แล้วความจริงมันมาจากไหน ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมของเรา

ความจริงมันเกิดขึ้นมาจากไหน มันเกิดขึ้นมาจากใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักรเห็นใหม่ “อัญญาโกณฑัญญะ รู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” ความจริงกับความจริงนะ ความจริงส่วนหนึ่ง เพราะ นี่ ดวงตาเห็นธรรม แ่ดวงตาเห็นธรรมนะ “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เพราะอะไร เพราะใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริงอยู่แล้ว สิ่งที่มีผู้ประพฤติปฏิบัติเข้าไปถึงความจริงส่วนหนึ่งเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับประกันเลย เห็นใหม่ “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เสร็จแล้วเทศน์ต่อไปจนปัญจวัคคีย์ทั้งหมดได้พระโสดาบันนะ แล้วเทศน์อนัตตลักขณสูตรขึ้นมาก็เป็นพระอรหันต์หมดเลย

ถ้ายังเป็นพระอรหันต์หมดแล้ว สิ่งนี้เห็นใหม่ นิพพานคืออะไร นิพพานคือนิพพาน แล้วนิพพานจะเป็นอย่างไรไปได้อย่างไร เขาวานิพพานเป็นนิพพานไม่ได้ เพราะถ้าวานิพพานเป็นนิพพาน มันมีตัวตนใจ เพราะนิพพานมีตัวตน นิพพานเป็นของเรา เราเป็นนิพพานนี้มีตัวตนขึ้นมา จะเป็นนิพพานไปไม่ได้ แล้วถ้านิพพานเป็นเรา มันเป็นกิเลสทั้งนั้น เขาวามันเป็นกิเลสมันเป็นนิพพานไปไม่ได้ เพราะไปลูปไปคล่านิพพานอยู่ มันก็เลยไม่นิพพานซะที เขาบอกเพราะเรามีเป้าหมายว่านิพพานคือนิพพาน พอเราปฏิบัติไป มันถึงไปไม่ถึงเป้าหมาย ไม่ถึงเป้าหมายเพราะเป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยากทั้งนั้น แต่นี่เป็นความคิด นี่เป็นความจำใจใหม่

ถ้าความจริงละ ความจริงนิพพานคือนิพพาน เขาบอกนิพพานเป็นนิพพานไม่ได้ เพราะถ้านิพพานเป็นนิพพานแล้วมันจะบีบธรรมะให้แคบลง ถ้านิพพานเป็นอนัตตา สรรพ

สิ่งต้องถึงเป็นอนัตตาหมด เพราะเป็นนามธรรมมันจะกว้างขวาง กว้างขวางทำให้คนได้รู้
 ค้นได้ประพาศปฏิบัติว่าเป็นอนัตตาใจ ถ้ามันกว้างขวาง ถ้านิพพานเป็นนิพพาน ก็ต้องบิ
 ธรรมะให้เหลือแค่ขั้นที่ ก็ว่าเป็นแค่ขั้นที่ใจ ขั้นนั้นะ ในขั้นที่เป็นนิพพาน เพราะเป็นแค่ขั้นที่
 พอบิเข้ามากับขั้นที่ มันก็เหมือน... เขาไม่เคยประพาศปฏิบัติ เขาไม่เคยทำขึ้นมาต่างๆ เขา
 จะไม่รู้สิ่งใดๆเลย ถ้าเขารู้เรื่องการประพาศปฏิบัติขึ้นมา

เห็นไหม ในการประพาศปฏิบัติ เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย แม้แต่จะเอาชนะ
 ตนเองเห็นไหม ให้มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มันก็แสนทุกข์แสนยากอยู่แล้ว สิ่งต่างๆ นี่นะ ถึงว่า
 นิพพานถ้าเป็นแค่ขั้นที่ สิ่งต่างๆบิให้มันแคบเข้ามา ให้เราไม่มีหลักมีเกณฑ์ ถ้ามีหลักมี
 เกณฑ์ แม้แต่จิตสงบนะ เวลาจิตสงบความคิดทั้งหลายมาจากไหน มาจากจิตทั้งนั้น เวลาเรา
 กำหนดพุทโธๆ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันจะเข้าไปสู่ความสงบอันนั้น เข้าไปสู่ใจของ
 เรา มันคับแคบไหมล่ะ ใจมันคับแคบไหม แล้วเขว่ามันจะบิธรรม บิธรรม ใครไป
 บิธรรม ไม่มีใครไปบิธรรมหรอก ธรรมะใครบิไม่ได้ ทุกคนไปกดขี่ไปบังคับให้
 เป็นไปตามที่เราปรารถนาไม่ได้ เป็นไปไม่ได้

ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ พ่อแม่ทุกคนต้องการลูกให้เกิดมามีศักยภาพ ให้เป็นคนฉลาด ให้
 เป็นคนดีทั้งนั้น ทำไมมันไม่เป็นไปตามปรารถนาของพ่อแม่ล่ะ นี่ก็เหมือนกัน เราต้องการ
 ให้ธรรมะเป็นของเรา ให้เราบรรลุธรรม ให้เราเข้าใจธรรมะ นี่ เวลาศึกษากันมาก็ทำได้ทั้งนั้น
 ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย มันก็เข้ามาเท่านั้นนะ แล้วพอจำขึ้นมาแล้ว
 มันเป็นความจริงไหม มันบังคับได้อย่างไร มันบังคับไม่ได้หรอก ไม่มีใครไปบิบังคับ
 ธรรมได้ทั้งนั้น

ธรรมะคือธรรมะ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่ธรรม ธรรมะจะ
 ให้ผลตามนั้น ถ้าใครจะไปบิธรรม ใครจะไปคาดคั้นมาจากธรรมะ มันไม่มีหรอก สิ่งนี้
 มันไม่มี มันไม่ได้บิบิ คฤติ เวลาสงบเข้ามา ก็สงบเข้ามาสู่ใจ เวลาจิตมันละเอียดเข้าไปเป็น
 ชั้นๆเข้าไปนะ อย่างเช่นเวลาประพาศปฏิบัติเข้าไป มันจะละเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป การละ
 เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป มันละที่ไหน แล้วมันเข้าไปสู่ที่ไหน คฤติ เห็นไหม คฤติ เวลาครูบา
 อาจารย์ท่านพูดนะ ท่านบอกเลยนะ ถ้าเสีย นี้คฤหาของใจ มันหดเข้ามา มันหดมาอยู่ที่นี้ ถ้า

เราอยากได้ลูกเสือเราต้องเข้าถ้ำเสือ เข้าถ้ำเสือเห็นไหม คุณหาของใจนะ เจอจิตมันละทิ้งเข้ามาหมด มันละสิ่งต่างๆเข้ามาหมด แล้วมันเข้ามาอยู่ในตัวของมัน บีบไหม บังคับไหม ไปบีบธรรม ไปบีบที่ไหน ไม่ได้บีบธรรม แต่สังขารมันเข้าไปสู่ที่นั่น อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง ในเมื่อถึงที่สุดแล้วมันเข้าไปสู่สถานะของจิต มันเข้าไปสู่รากเหง้าของมัน ถ้าสู่รากเหง้า เราก็ต้องตามเข้าไปสู่รากเหง้าของมัน ต้องไปทำลายที่รากเหง้าของมัน

มันไปบีบคั้นธรรมที่ไหน มันไม่บีบคั้นธรรมหรอก เขาบอกธรรมะ นิพพานเป็นนิพพานก็ไปบีบคั้น ไปบีบให้มันแคบเข้ามา เป็นการเสียโอกาสของชาวพุทธ ชาวพุทธต้องกว้างขวาง ต้องใช้ปัญญา ต้องได้... ใช้นั่นมันวิชาการ ทางวิชาการเห็นไหม ถ้าทางวิชาการนั้น ใครจะวิเคราะห์วิจัยอย่างไรก็ได้ทั้งนั้น ทุกคนต้องมีโอกาสได้ทำงานวิจัย ต้องกว้างขวาง ใช้อำนาจวิชาการเห็นไหม ยิ่งกว้างขวางก็มองออกไปสิ เรามองไปในอากาศสิ มันไปได้ ดวงดาวนะ จักรวาล ไปได้หมดนะ เวลาจิตมันส่งออกมา มันไปเกลี้ยงนะ แล้วพอจะเข้ามาสู่จิตเดิมแท้ มันไปบีบธรรม ไปบีบธรรม มันเป็นขั้นไปบีบธรรม

เอ้า ปฏิสนธิจิตนะ เวลาจิตปฏิสนธิในไข่ นี่การกำเนิด ๔ กำเนิดในไข่ ในน้ำคร่ำ ในครรภ์ ในโอปปาติกะ เวลาจะเกิด เกิดจากจุดปฏิสนธิจิตจุดชนิดเดียว แล้วมันขยายออกไปอย่างไร แล้วไปแก้มันที่ไหน ถ้าจะไปแก้มันที่ไหน จะไปแก้มันในอนัตตาหรือ ทุกอย่างเป็นอนัตตา สรรพสิ่งเป็นอนัตตา กว้างขวางไปหมด มันก็อวกาศใจ จักรวาลนะ ออกไปนะ มันจะไปเจอสิ่งใดละ

ไม่มีใครบีบธรรมหรอก แต่ตัวเองนะติดธรรมต่างหาก เขาบอกนี่หลง บีบธรรมะแล้ว ก็หลงคำพูดของตัวเอง นิพพานคือนิพพาน ในเมื่อเราพูดว่านิพพานคือนิพพานติดคำพูดของตัวเองแล้ว ก็ต้องบีบมัน คั้นให้ขั้น ๕ อยู่ในขั้น ไม่ใช่ เดี่ยวจะพูดให้ฟัง ระหว่างละขั้นเป็นขั้นๆขึ้นมาแล้วไปสู่เจ้าของขั้น ใครเป็นเจ้าของขั้น ขั้นมันเกิดขึ้นมาจากใคร ใครไปบีบบังคับมัน ไม่มีใครไปบีบบังคับมันหรอก แล้วบอกว่า นิพพานต้องสักแต่ว่านิพพานถึงจะไม่มีตัวตน นั่นแหละตัวตน นิพพานสักแต่ว่านิพพานนะ ทำไมนิพพานถึงสักแต่ว่านิพพานละ ถ้านิพพานสักแต่ว่านิพพาน ใครไปบอกมันสักแต่ว่า ใช้อัตนทั้งหมดเลยไปบอกนิพพาน

เป็นสักแต่ว่านิพพาน ถ้านิพพานเป็นนิพพานไม่ได้ นิพพานคือนิพพานไม่ได้ นิพพานต้องสักแต่ว่านิพพาน เอออย่างนี้ถึงจะใช้ได้ แต่นิพพานทั้งหมดต้องลงสู่อนัตตา

เขาพยายามยืนยันอยู่ว่าเป็นอนัตตา แต่ไม่กล้าเอาตัวเองยืนยัน อ้างโน่นอ้างนี่ อ้างพระไตรปิฎก อ้างสูตรนั้นสูตรนี้ไปตลอด แต่ไม่บอกว่าเรามีความเห็นอย่างนั้นละ บอกออกมาสิว่ามีความเห็นว่านิพพานเป็นอนัตตา บอกออกมา แล้วเป็นอนัตตาเพราะเหตุใด พูดออกมาสิ มันก็อ้างพุทธพจน์อยู่อย่างนั้นนั่นะ นิพพานเป็นอนัตตา นิพพานต้องสักแต่ว่านิพพาน นิพพานเป็นนิพพานไม่ได้ ผู้ที่พูดว่านิพพานคือนิพพานคือติดในนิพพานไง นี่คือการเห็นของเขาละ

มันไม่เป็นความจริงหรือก นิพพานมันก็คือนิพพาน นิพพานคือนิพพานเพราะอะไร นิพพานเป็นนิพพานเพราะว่าเราละมาตลอดแล้ว มันละเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา เพราะถ้านิพพานเป็นอย่างอื่น นิพพานเป็นอนัตตา นิพพานเป็นอะไรต่างๆ มันก็เหมือนกับเราพยายามต้อนวัวต้อนควายเข้าไปสู่ที่อับ พอมันหลุดออกไปได้มันก็เตลิดละ ถ้านิพพานเป็นอย่างอื่นไป มันก็อธิบายได้หมดละ นิพพานคือนิพพาน แต่มันเป็นภาษาสมมติ เพราะเขาถามว่านิพพานคืออะไร นิพพานเป็นอย่างไร ในเมื่อมีเหตุว่านิพพานเป็นอัตตาและอนัตตา เขาถามว่านิพพานเป็นอัตตาหรืออนัตตา หลวงตาท่านบอกว่านิพพานก็คือนิพพานไม่ใช่อัตตา นี่ไง ถ้าบอกนิพพานเป็นตัวตนก็นิพพานเป็นอัตตาไง อัตตาคือตัวตน ก็ตัวตนนั่นคือนิพพานไง นั่นมันคืออัตตา

แต่ถ้าเป็นอนัตตา อนัตตา สภาวะของอนัตตา สภาวะของการเปลี่ยนแปลง มันจะเป็นนิพพานไปได้อย่างไร มันเป็นนิพพานไปไม่ได้ แล้วถ้านิพพานเป็นนิพพานละ นิพพานเป็นนิพพานเพราะคนที่รู้นิพพานเขาพูดนิพพาน เพราะผู้พูดไม่ได้พูด ไม่ได้มีตัวตน ไม่มีสิ่งใดเข้าไปเจือปนกับตรงนั้น นิพพานก็คือนิพพาน ก็คือนิพพานอันนั้นแหละ บอกไม่ได้ พูดอย่างนี้ไม่ได้ เพราะพูดอย่างนี้คือคำพูดของตัวเอง พอติดคำพูดของตัวเองเลยหาทางออกไปไม่ได้ ก็ต้องว่ากันไป

ถ้าติดคำพูดของตัวเองมันจะหาทางออกได้อย่างไร เพราะว่ามันจะติดคำพูดของตัวเองในเมื่อสังขารมันเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราตั้งใจปฏิบัติของเราขึ้นมาใช่ไหม ถ้าเราตั้งใจของเราขึ้นมาเห็นใหม่ เราทำความเข้าใจได้อย่างไร คุณสิ เราเกิดมานั่งกันอยู่อย่างนี้ เราเกิดมาจากอะไร ก็เกิดมาจากพ่อจากแม่ เป็นเรื่องสุดวิสัย ก็มันเกิดขึ้นมา เกิดโดยความบังเอิญไง เกิดเพราะพ่อแม่ไม่ตั้งใจก็เลยมานั่งกันอยู่เนี่ย

พ่อแม่จะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจไม่ใช่สิทธิของแม่ที่จะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ มันเป็นสิทธิของจิตที่จะเกิดต่างหากละ มันเป็นเรื่องการเกิดของกรรม ในเมื่อปฏิสนธิจิตมันมีกรรมของมัน มันจะต้องไปเกิดตามสังขารของมัน มันเป็นผลของวิญญูชะใจใหม่ มันจะเกิดเองไม่ได้ มันจะเกิดเองก็เกิดเป็น โอปปาติกะ ถ้าจะเกิดเองก็เกิดเป็นเทวดาอินทร์พรหมสิ แต่เนี่ยเพราะมันมีสาขบุญสาขกรรมขึ้นมา มันถึงต้องมาเกิดมีพ่อกับแม่ ถ้ามีพ่อแม่ก็มาเกิดเพราะมันมีสาขบุญสาขกรรม แต่มันก็เป็นเพราะพ่อแม่สมสู่กัน มันถึงเคลื่อนออกมาใช่ไหม น้ำกามกับใจมันถึงเคลื่อนออกมา มันมีเวรมีกรรมต่อกัน ปฏิสนธิจิตมันเกิดที่นี้

ถ้าปฏิสนธิจิตมันเกิดที่นี้ ถ้ามันเกิดขึ้นมาแล้ว มันเกิดเพราะกรรม ไม่ได้เกิดเพราะความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจของพ่อแม่หรอก พ่อแม่ตั้งใจอย่างไร ไม่ได้ตั้งใจอย่างไร ความพลั้งเผลออย่างไร ทำไมต้องขึ้นมาละ ทำให้เกิดขึ้นมาได้อย่างไร นี่เพราะกรรมของผู้เกิด ผู้เกิดเกิดมาเพราะกรรมใช่ไหม เพราะกรรม มันเกิดขึ้นมาเพราะมันมีการกระทำของมันขึ้นมา พอเกิดขึ้นมาแล้วมันก็เป็นเราแล้ว แล้วพอเป็นเราขึ้นมามันเป็นเรื่องสุดวิสัยที่ไหนละ มันเป็นเรื่องของกรรม เรื่องของการกระทำทั้งนั้น

เวลาเกิดขึ้นมาในพระพุทธศาสนาเห็นใหม่ แล้วเราออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นความจริงขึ้นมามันต้องเริ่มจากความสงบของใจ ถ้าใจไม่สงบขึ้นมามันเป็นความจำทั้งนั้น นิพพานจะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ว่าใครจะตีความไป แล้วอ้างอิงอะไรออกมาเป็นฐานรองรับ แต่ในการประพฤติปฏิบัติครูบาอาจารย์ของเราอ้างความจริงรองรับ อ้างผลการประพฤติปฏิบัติรองรับนี่นิพพานคือนิพพาน

นิพพานเป็นนิพพานเพราะอะไร เพราะมันเป็นจริงขึ้นมา แต่ถ้านิพพานเป็นนิพพาน โดยกิเลส เห็นไหม เขาว่านิพพานคือนิพพาน ก็นิพพานสักแต่ว่ามันไง ไอนิพพานสักแต่ว่า นิพพานเพราะอะไร เพราะมันมีเราใช่ไหม ของสักแต่ว่ามันต้องมีคนเห็นว่ามันเป็นสักแต่ว่า มันเป็นสัญญาอารมณ์เป็นอารมณ์สอง เพราะมีความกระทบ ถ้าไม่มีการกระทบจะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นสักแต่ว่า ถ้าสักแต่ว่า คน วัตถุประสงค์ของ มันมีความรู้สึกรับรู้กันได้ไหม มันรับรู้กันไม่ได้ แต่คนจะรู้ว่าสิ่งนั้นมีอยู่เห็นไหม เห็นว่ามีอยู่ แต่ทำเกลียดตัวแต่กินไข่ มันสักแต่ว่า ไข่ สักแต่ว่านิพพาน เพราะสักแต่ว่านิพพานก็มีเราพูดเห็นไหม นี่พอเราพูดขึ้นมา มันถึงเป็น อารมณ์สอง ถ้านิพพานสักแต่ว่านิพพาน นี่ไง ถึงบอกนิพพานของคนมีกิเลสไง

นิพพานเป็นกิเลสเพราะอะไร เพราะนิพพานสักแต่ว่านิพพานไม่ใช่เรา เพราะถ้านิพพานเป็นเราก็เป็นกิเลสใช่ไหม เป็นตัวตนใช่ไหม ไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะอะไร ถ้าคนมีกิเลส มันก็เคลิ้มไป เคลิ้มว่านิพพานนะติดสมาธิติดอะไรต่างๆ ว่ามันเป็นสิ่งที่มันมีอยู่แต่ถ้าเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาโดยตั้งใจจะความจริงเพราะมีครูมีอาจารย์ มีอำนาจวาสนาบารมีที่เกิดขึ้นมาในพุทธศาสนา นี่เพียงแต่จะตั้งใจประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราก็เข้าอ่อนกันแล้วนะ คือพอบอกว่านิพพานเนี่ย นิพพานคือสิ้นสุดแห่งทุกข์ ทุกคนไม่กล้านะ ไม่กล้าขยับเลย มันเป็นเรื่องสุดวิสัย มันเป็นเรื่องเหลือกำลัง มันเป็นเรื่องที่เราจะไม่มีปัญญาไม่มีโอกาสที่เราจะจับต้องสิ่งนั้นได้เลย นี่มันเป็นความคิดความเห็น เห็นไหม มันเป็นความคิดความเห็นของกิเลส เพราะกิเลสมันปกคลุมใจอยู่แล้ว

ฉะนั้น บอกว่านิพพานเป็นสิ่งที่ทำใจ ให้ทำความรู้สึกสัญญาอารมณ์ ให้มันหายไป โดยเอาพุทธพจน์เอาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาอ้างอิง นี่ไง สักแต่ว่า หรือว่านิพพานสักแต่ว่าเพราะอะไร เพราะมันสักแต่ว่า เนี่ย เป็นนิพพานแต่ก็ไม่ว่าสิ่งใดที่มันเกิดขึ้นมา แต่ถ้ามันมีครูมีอาจารย์คอยสอนนะ มีความตั้งใจจริงไหม ถ้ามีความตั้งใจจริง เราศึกษาขึ้นมาแล้วเราอยากได้มรรคผลนิพพาน มันก็ต้องเริ่มต้นจากเรา

เริ่มต้นจากเราเห็นไหม ถ้าเรากำหนดพุทโธๆ ๑ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา ถ้าจิตมันไม่สงบ จิตมันไม่สงบขึ้นมามันก็เป็นสัญญาอารมณ์หรือเป็นความคิดจินตนาการไปทั้งหมด เพราะอะไร เพราะปัญญา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุตมยปัญญา จิน

ตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ปัญญาในระดับนี้ ภวานามยปัญญาเป็นอย่างไร ปัญญาต้องมีการศึกษาอย่างเดียวใช่ไหม ปัญญาต้องเรียนปริยัติอย่างเดียวใช่ไหม ต้องจำธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้หมด ต้องตีความออกให้หมดใช่ไหม ต้องเข้าใจพุทธพจน์ ต้องเข้าใจภาษามคธ เข้าใจภาษาบาลี ต้องเข้าใจหมดใช่ไหม เพราะภาษาบาลี มันก็เป็นภาษาๆหนึ่งเหมือนกัน

คำว่าภาษาเห็นไหม คุณ เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ไปแล้ว การแสดงออกจึงเป็นกิริยาทั้งหมด สิ่งนี้เป็นเพียงกิริยา เพราะสิ่งที่เป็นความจริง นิพพานคือนิพพานเพราะมันแสดงออกมาไม่ได้ สิ่งที่เป็นนิพพานเห็นไหม เพราะนิพพานมันแสดงออกมาไม่ได้ ตัวมันเองแสดงออกมาไม่ได้ แต่เพราะมันมีจริงของมันใช่ไหม นิพพานคือนิพพาน ตัวมันเองเป็นนิพพานอยู่แล้ว จะแสดงออกมานี้ จะแสดงออกมาจากกิริยา กิริยาเห็นไหม จิตเสวยอารมณ์ ถ้าจิตไม่เสวยอารมณ์ จิตมันไม่เสวยอารมณ์ จิตมันไม่เสวย มันก็จิตไม่เสวยเห็นไหม มันก็เป็นภพ ผู้ประพฤติกฎปฏิบัติใหม่ๆ จิตไม่เสวยอารมณ์เป็นภพนะ เป็นภพเพราะอะไร เพราะมันมีความรับรู้รู้สึกอยู่ แต่เวลามันทำลายเห็นไหม เวลาจิตเป็นมัชยัสถ์แล้วทำลายมันหมดเลย ทำลายมันหมดแล้วเห็นไหม

ถ้ามันเสวยอารมณ์โดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เพราะเรามีกิเลสอยู่ เวลาจะเสวยอารมณ์เห็นไหม เวลาความคิดที่มันเกิดที่มันฟุ้งซ่านเนี่ย มันเกิดความฟุ้งซ่านมาจากสิ่งใด มันเกิดความฟุ้งซ่านเพราะตัวตนของเราเนี่ยมันไปโดยสัญจะ โดยความจริง โดยสัญชาตญาณ โดยความเป็นไปของมัน โดยความเป็นไปของสถานะของมนุษย์ที่มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เนี่ย สิ่งนี้มันเป็นไปโดยธรรมชาติเลย สิ่งนี้มันเป็นทางวิทยาศาสตร์ มันเป็นภพนะ มันเป็นสถานที่ มันต้องเป็นอย่างนี้ มันต้องเป็นของมันอย่างนี้ แล้วถ้าไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา เข้ามาไคร่ครวญ เข้ามาไตร่ตรอง เข้ามาชำระล้าง ไครจะมาทำอย่างนี้ไว้ได้

ถ้าสิ่งนี้ นี้ เวลาจิตเสวยอารมณ์โดยสามัญสำนึก โดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก แต่เวลาประพฤติกฎปฏิบัติขึ้นมา ชำระล้างขึ้นมา เป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา ชำระล้างเป็นขั้นเป็นตอน ต้องเป็นโสคาบัน สกิทาคา อนาคา ขึ้นมา จนถึงจิตมัชยัสถ์ เป็นโสคาบันเพราะอะไร

เพราะ เอ้า ถ้าเป็นโศคาบันก็ไปยึดมันถือมัน โศคาบันอีกแล้วนะ แล้วถ้าเป็นโศคาบันนะ เป็นสภิกาทา อนาคา ก็ยึดมันถือมันขึ้นมาอีกแล้ว แล้วมันจะเกิดขึ้นมาได้ยังไง มันเป็นเรื่องจริงของมัน มันเป็นเรื่องจริงเพราะมันทำของมัน ร้อนก็รู้ว่าร้อน หนาวก็รู้ว่าหนาว เนี่ย ฤดูกาลมันเปลี่ยนแปลงนะ จิตมันสัมผัสมันก็รับรู้ อุดหนุนมันเปลี่ยนแปลง มันก็เปลี่ยนแปลงของมัน เวลาจิตมันพัฒนาขึ้นมา มันก็เปลี่ยนแปลงของมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาล่ะ มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันตสิฏฐิโก เป็นการกระทำตามความเป็นจริง

พอเป็นจริงขึ้นมาเห็นใหม่ พอจิตมันเป็นมัชฌิมาขึ้นมา มันทำลายตัวภพ ทำลายตัวจิตหมดแล้ว นี่ทำลายตัวจิตหมดแล้วนี่ใจธรรมชาติ สิ่งนี้คือธรรมชาติ นิพพานคือนิพพาน และถ้านิพพานมันเสวยอารมณ์ล่ะ นิพพานเสวยอารมณ์อะไรอีก ถ้านิพพานไม่ได้เสวยอารมณ์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “อาณนฺท์ เรากระหายน้ำเหลือเกิน เธอต้องเอาน้ำมาให้เราดับกระหาย” กระหายทางร่างกาย ร่างกายกระหายน้ำ เห็นใหม่ กระหายน้ำ แล้วที่พูดออกมาล่ะ คำพูดออกมาว่ากระหายน้ำล่ะ นี่กิจของจิต กิจของสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ

สิ่งที่ เป็นธรรมชาติมันเสวยอารมณ์เห็นใหม่ มันเสวยอารมณ์ นี่ใจ สอุปาทิเสสนิพพาน สะ คือ ความคิด ชั้น ๕ ความคิดนี้ ชั้น ๕ นี้ เนี่ย ธรรมห้าเห็นใหม่ที่ว่า ท่อน้ำกับน้ำ ท่อน้ำคือร่างกายนี้ พอร่างกายนี้มันมีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่ น้ำหล่อเลี้ยงคือใจ แล้วมันสะอาดบริสุทธิ์หมดเห็นใหม่ โดยปกติเรานะเนี่ย ท่อน้ำคือร่างกายของเรา แต่จิตใจของเรามันเป็นน้ำครำ มันเป็นน้ำเน่า มันเป็นต้นเหตุความทะยานอยากเห็นใหม่ มันเสวยอารมณ์มันดันออกมาจากท่อน้ำนั่นเหมือนกันทั้งนั้น แต่เวลามันใสสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาแล้ว เห็นใหม่ ใสสะอาดบริสุทธิ์ น้ำนะ สอุปาทิเสสนิพพาน น้ำมีประโยชน์ในทุกๆ อย่าง น้ำสะอาดบริสุทธิ์ เป็นประโยชน์กับอุตสาหกรรม เป็นประโยชน์กับพืชผลการเกษตร เป็นประโยชน์กับชีวิตมนุษย์ เป็นประโยชน์หมดเลย แต่มันก็มีแรงดันของมันเห็นใหม่ มีแรงดันมีแรงขับของมันเห็นใหม่

แรงขับเนี่ย เสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์ เพราะมันยังมีอยู่ใช่ไหม แต่เวลาอนุปาติเสสนิพพานล่ะ เวลามันตายแล้ว เวลามันตายขึ้นมา เพราะจิตเนี่ยมันทำลายไปหมดแล้ว เพราะน้ำสะอาดบริสุทธิ์ เวลามันระเหยไปหมด มันไม่มีสิ่งใดๆ เหลือไว้เลย แต่ท่อน้ำนั่นเขาก็เฝ้าทิ้ง

ร่างกายทุกคนเขาก็เผาทั้งหมด แต่ถ้าเป็นน้ำโสโครกเห็นไหม เวลาระเหยขึ้นไป มันก็ตกตะกอนไป มันมีธาตุเหล็ก ธาตุต่างๆอย่างมีหมดเลย ธาตุอันนี้เห็นไหม ก็เสด็จหาความทะยานอยากเนี่ยมันไป สิ่งของมันไปเนี่ย พอมันทำความสะอาด สิ่งที่แสดงออกคือเป็นกิริยา

นี่ มันเสวยอารมณ์มันเป็นกิริยาออกมา เนี่ย นิพพานคือนิพพาน นิพพานใช่ใหม่ ก็สิ่งที่เป็นจริง พุคตามความเป็นจริง ไม่มีตัวตน ไม่มีตัวตนเพราะจิตเป็นมัธยสถ์ แล้วมันทำลายจิต ทำลายทุกอย่างหมดเลย พระอรหันต์ถึงไม่มีจิตไป พระอรหันต์ไม่มีจิต จิตพระอรหันต์นี่คือสมมติ คือ พุคให้เด็กฟังนะ จะบอกว่า ธรรมชาติแล้วจับต้องตรงไหน ในเมื่อเราจะพูด ในเมื่อสิ่งที่เป็นประโยชน์กับโลก เขาจะพูดให้โลกฟัง ให้โลกนี้จับต้อง ให้โลกได้เทียบเคียงได้ เทียบเคียงได้ว่ามันเป็นอย่างไร นี่ภาษาสมมติหมดนะ นี่ไง ตัวคำว่ากิริยาไง คำว่ากิริยาคือความรู้สึกนี่คือกิริยาหมดเลย แล้วเป็นอันนั้นนะ เห็นไหม

นิพพานคือนิพพานคือมันอยู่ที่นั่น แต่ถ้ามันจะอยู่ที่นั่นได้มันต้องมีเหตุมีผลรองรับ มันขึ้นมา ถ้ามีเหตุมีผล สิ่งรองรับมันเอามาจากไหนล่ะ เอามาจาก นี่ไง ตั้งแต่เราเกิดนะ เราไม่ได้เกิดจากความบังเอิญของพ่อแม่หรอก เราเกิดจากเรานี้แหละ เราเกิดจากเราเพราะจิตนี้มันต้องเกิด ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ มันก็เกิดในนรกอเวจี เกิดในวิญญูะ มันต้องเกิดอยู่แล้ว มันมีของมันอยู่อย่างนี้ มันมีของมันอยู่อย่างนี้ แต่มันเป็นความลึกลับมหัศจรรย์ นี่เรื่องของจิตนะ

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาใคร่ครวญตรงนี้ วางธรรมและวินัยไว้เนี่ย เพื่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติแล้วให้ปฏิบัติ ไม่ใช่ปฏิบัติแล้วเป็นสมบัติของกู ของกู เนี่ย มันไม่มีหรอก นก เห็นไหม ที่มันร้อง ของกู ของกู เนี่ย แล้วมันก็ตายเปล่าไป นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย ศึกษาแล้วให้ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติไปแล้วเนี่ยเห็นไหม สิ่งที่เป็นภาคปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย นิพพานคือนิพพาน มันจะเป็นอนาคตไปไหน มันจะสักแต่ว่าไปไหน สักแต่ว่ามันแหละมันคือตัวตน แต่ถ้ามันเป็นนิพพาน เป็นนิพพานขึ้นมา เพราะมันประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเห็นไหม

เริ่มต้น ตั้งแต่ น้ำสกปรก ท่อน้ำนั้นมีแต่น้ำครำทั้งนั้นนะ แล้วจะทำอย่างไรให้มันสะอาดบริสุทธิ์ชั่วคราว คำว่าชั่วคราวเห็นไหม ถึงจะมีแร่ธาตุมีอะไรต่างๆ แต่ที่สะอาด

บริสุทธิ์อย่างนั้น มันเอาสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์นี้ไปเพื่อประกอบสัมมาอาชีวะ ประกอบประโยชน์กับมันขึ้นมา จิตถ้ามันเป็นน้ำครำใช่ไหม มันใช้อะไรไม่ได้หรอก สิ่งที่เราเป็นกันเนี่ย แล้วน้ำครำดันไปจำธรรมชาติพระพุทธเจ้าได้นะ จำได้หมดเลย เนี่ย น้ำครำนี้มันก็มี ความสะอาดในตัวมันเอง ที่มันสกปรกนี่เพราะมันมีสารตกค้างอยู่ มันเลยสกปรก นี่ ธรรมชาติพระพุทธเจ้าไง

ธรรมชาติพระพุทธเจ้าเรารู้อยู่แล้วนี่ ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์มันปล่อยวาง มันก็ไม่มีกิเลสไง ถ้าวัวทำไม่ยึดมัน ไอ้ที่กิเลสเกิดเพราะยึดไง นี่ปริยัติเขาพูดกัน ปริยัติพูดปฏิบัติ เนี่ย สิ่งที่กิเลสเกิดนี่นะ เพราะมันยึดมันถือมัน ถ้าปล่อยความยึดมันถือมันมันก็นิพพานนะ รู้เท่าแล้วดับหมดเลย กิเลสไม่มีเลยถ้าวัวทำนะ ปริยัติ แต่พูดธรรมชาติของพระพุทธเจ้า แต่ปฏิบัติไม่เชื่อนะ ไม่เชื่อหรอก ว่าความรู้เท่า ความเสมอกันแล้วมันจะละกิเลสได้ เป็นไปไม่ได้เลย เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ เพราะเขาไม่เคยประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ คุณน้ำครำ เราต้องทำให้มันสะอาดขึ้นมา พอมันสะอาดขึ้นมา

สะอาดด้วยอะไร สะอาดด้วยคำบริกรรม สะอาดด้วยคำบริกรรม ถ้าเราบริกรรมพุทโธๆหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา เนี่ย สิ่งที่เป็นน้ำครำเห็นใหม่ เราทำให้มันสะอาดขึ้นมา พอมันสะอาดขึ้นมาได้ นี่ มันสะอาดจริงๆ ไม่ใช่ว่าตามปริยัติ ปริยัติเห็นใหม่ เพราะมนุษย์มันมีความรู้สึก มันมีร่างกายกับจิตใจนะ แต่พอมันมีความยึดมันถือมันก็เป็นทุกข์นะ เป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เพราะความยึดมัน ถ้าเราไม่ยึดมันขึ้นมา มันก็ไม่มี เห็นใหม่ ไม่มีกัณนิพพาน นิพพานก็สักแต่ว่านิพพาน ตัวตนมันค่าตัวเองอยู่นั่นนะ ค่าตัวเองเพราะความรู้สึกมันเต็มตัวของมัน ความรู้สึกเราเต็มตัวของเรา นิพพานสักแต่ว่านิพพานมันเป็นปริยัติล้วนๆนะ เนี่ยมันเป็นปริยัติล้วนๆ ต้องเป็นสักแต่ว่านะ เพราะนิพพานเป็นของเราไม่ได้ นิพพานก็เชิดชูว่านิพพานอยู่นั่นนะ แล้วก็นิพพานเป็นสักแต่ว่า นิพพานเป็นอนัตตา อนัตตามันกว้างขวาง แล้วก็มาพูดกันได้นะ พูดนิพพาน พูดธรรมชาติของพระพุทธเจ้า แต่ตัวเอง ตัวตนมันเต็มตัวอยู่

แต่ถ้าทำความเข้าใจเข้ามาเห็นใหม่ การทำความเข้าใจก็คือการรู้เท่านั้นแหละ สิ่งรู้เท่านั้นนะ ถ้าพูดถึงปัญญา การรู้เท่า เพราะรู้เท่าตัวตน รู้เท่าตัวเองหมด พอรู้เท่าตัว

เอง กิเลสมันอาย พอกิเลสมันอายมันจะกลับเข้าไปสู่ที่ตั้งของมัน กิเลสกลับเข้าไปสู่ที่ตั้งของจิต ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ ไม่ใช่วิญญาณรับรู้ในขั้น ๕ นี้ วิญญาณรับรู้ในขั้น ๕ นะ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ วิญญาณรับรู้ทางอายตนะ วิญญาณรับรู้ทางข้อมูล วิญญาณรับรู้ในการศึกษา วิญญาณรับรู้ทางวิชาชีพ

วิญญาณอย่างนี้ มารเอย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดจากเราไม่ได้เลย สิ่งที่ได้รับรู้รับรู้อยู่นี้ มันเป็นวิญญาณทางอายตนะเห็นใหม่ แต่ไอ้ตัวปฏิสนธิจิต ไอ้ตัววิญญาณทางปฏิจกสมุพบาทนะ มันเป็นอวิชชา สิ่งที่เป็นอวิชชานะ มันเป็นน้ำเน่า มันเป็นสิ่งโสโครก พอมันโสโครกมันผ่านออกมาจากความคิดนะ มันก็ไปยึดหมคนะ แล้วพอไปรู้เท่ามันจะปล่อย มันเป็นไปไม่ได้เลย มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพราะเขาไม่เคยปฏิบัติ เขาไม่เคยรู้จริงในสัจจะความจริงเลย แต่พุทธธรรมะของพระพุทธเจ้านะ แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็มาบอกว่า บิณฑรรณ มันไม่ได้บิณฑรรณ มันเข้าไปถึงจุดปฏิสนธิจิตแล้วมันทำลายกันที่นั่น

พระอรหันต์ทุกองค์ต้องไปทำลายกันตรงนั้น แล้วบอกว่า มันไปบีบคั้น บีบคั้น บีบคั้นเพราะอะไร เพราะตัวเองทำไม่เป็น ตัวเองหาสิ่งนั้นไม่เป็น เวลาเราทำความสงบของใจเข้ามาเนี่ย เห็นใหม่ สู่จิติจิต สู่จิตเดิมแท้ของเรา สู่จิติจิต สู่จิตเดิมแท้ คือสิ่งที่พอรู้เท่า กิเลสมันเข้าไปสู่ที่ตั้ง พอกิเลสเข้าไปสู่ที่ตั้งเห็นใหม่ กิเลสเข้าไปสู่ที่ตั้ง เราจะทำอย่างไร เอากิเลสออกมาตีแผ่ ถ้าเราไม่เอากิเลสออกมาตีแผ่เห็นใหม่ เพราะเราไม่เกิดวิปัสสนา ไม่เกิดวิปัสสนาญาณ ไม่เกิดญาณทัสนะ ไม่เกิดความเห็น แต่เนี่ย ญาณทัสนะ ก็ทัสนะ คือ ทัสนคคิ ก็รู้แล้วเห็นแล้ว ศึกษาธรรมะ เขาเข้าใจแบบวิทยาศาสตร์ เขาเข้าใจแบบโลกๆ ใจ ครูบาอาจารย์บอกโลกไม่ใช่ธรรม ธรรมเหนือโลก โลกไม่ใช่ธรรม โลกทัศน์ ความเห็น ความคิด ความคิดของเราเนี่ย โลภียปัญญา ความคิดของโลกๆ ทั้งนั้น ทั้งๆ ที่ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า

เหมือนลูกเลย ลูกนะ พอถึงวันนะ แบบมือขอตั้งค์แม่อย่างเดียว แม่ให้ตั้งค์ตลอดเวลาเลย พ่อแม่นี้ให้ตั้งค์ลูกอย่างเดียวเลยนะ แล้วลูกนี่ทำงานเป็นใหม่ เพราะมันได้ตั้งค์มาจากการแบบมือขอ แต่ถ้าเราเติบโตขึ้นมา มันมาทำธุรกิจ ทำการค้า ทำหน้าที่การงานของมัน

มันได้ผลตอบแทนมาดำรงชีวิตของเขา นี่ก็เหมือนกัน ธรรมชาติของพระพุทธเจ้า แบบมือขณะ ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น แต่ไม่มีการกระทำ ไม่เกิดการกระทำขึ้นมาเลย นั่นคือ ปริยัติ ถ้าพอปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ ที่เขาบอกว่า กิเลสมี มีเพราะไปยึดมัน ถ้าไม่ยึดมัน กิเลสก็ไม่มี สิ่งใดก็ไม่มี โอ้ มันง่ายขนาดนั้นเนาะ เพราะมันง่าย มันง่ายเกินไป พอมันง่ายเกินไป แล้วนะ

แล้วยังว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนมันเป็นอรรถกถาโยค มันเป็นการแบบว่าตีกรอบว่าต้องพูดอย่างนั้นให้เหมือนกัน จะพูดแตกต่างกันไม่ได้ ทำไมจะพูดแตกต่างกันไม่ได้ พูดแตกต่างกันนะ ยิ่งแตกต่างกันยิ่งสุดขั้วเลย หลวงปู่มั่น เวลาครูบาอาจารย์ท่านออกไปเที่ยววิเวก แล้วกลับมาเห็นใหม่ เวลากราบหลวงปู่มั่น แต่ละองค์มาเห็นใหม่ หลวงปู่มั่นนะ เคยบอก ลูกศิษย์ไว้เลยนะ หลวงปู่ขาวนะ ท่านได้คุยกับเราแล้วนะ หลวงปู่พรหมอย่างนี้

นี่ ครูบาอาจารย์ที่ได้คุยกับเราแล้วนะ แล้วความเห็นมันแตกต่างกัน มันแตกต่างกันหมด หลวงปู่ชอบก็ความเห็นแตกต่าง แม้แต่พิจารณาภายในเหมือนกันมันก็แตกต่าง ความเหมือน เหมือนไม่ได้ มันต้องมีความแตกต่าง แต่ความแตกต่างต้องแตกต่างตามข้อเท็จจริง แตกต่างที่มันทำแล้วได้ผลตามความเป็นจริง คุณสิ เรามานั่งกันอยู่ที่นี่ เรามีอาชีพแตกต่างกันใหม่ เรามีอาชีพเดียวกันหรือ เราต้องอาชีพเหมือนกันใช่ไหม เราต้องได้ผลค่าเงินตอบแทนเท่ากัน มันเป็นไปได้ไหม มันเป็นไปได้เลย

มันเป็นไปไม่ได้เพราะ หนึ่ง ความสามารถของเรา ความรู้จริงของเรา ภูมิปัญญาของเราเนี่ย มันก็ไม่เท่ากัน อำนาจวาสนาบารมีของเราที่สร้างมาแตกต่างกันมันก็ไม่เท่ากัน แต่ทุกคนเนี่ย พูดถึงโลกนะ คุณสิ นิ้วมือเรานี้ มันเท่ากันไหม นิ้วมือ ๕ นิ้วก็ไม่เท่ากัน แต่มันใช้ประโยชน์แตกต่างกันนะ ทุกนิ้วมันมีคุณค่าหมดเลย ขาดไปนิ้วใดนิ้วหนึ่งนะ การทำงานมันจะไม่เป็นปกติแล้ว ทีนี้ คุณค่าของใจ คุณค่าของการเกิด คุณค่าของความรู้สึกอันนี้มันมีคุณค่ามาก ถ้ามีคุณค่าขึ้นมาแล้วนี้เห็นใหม่ ในการประพฤติปฏิบัติ ในการกระทำออกไปนี้ มันจะเหมือนกันนะ หน้าที่การงานของคนมันแตกต่างกันออกไป แต่ผลนะ ผลตอบสนองมาก็คือปัจจัยเครื่องอาศัยใช่ไหม

สิ่งต่างๆในการประพฤติปฏิบัติ แตกต่างไม่ได้นะ แตกต่างได้ แต่แตกต่างกัน ไม่ใช่ไม่แตกต่างกัน ใหนี่มันไปยึดมันถือมัน ยึดไปหมดเลย หลงติดกับทฤษฎี หลงติดกับธรรมะของพระพุทธเจ้า ธรรมะของพระพุทธเจ้าท่านให้ศึกษา พระพุทธเจ้านะ ท่านบอกเลย เราไม่สามารถชำระกิเลสใครได้ เราเป็นเพียงผู้ชี้ทางให้เท่านั้น เราจะต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงเท่านั้น นี่ พระพุทธเจ้าไม่ให้คิดนะ ผู้ใดปฏิบัติธรรม ผู้ใดปฏิบัติเหมือนเรา จะอยู่ถึงภาคตะวันตกขนาดไหนก็เหมือนอยู่กับเรา ผู้ใดจับชายจิวเราไว้ แต่ไม่ประพฤติปฏิบัติตามเรา เหมือนกับอยู่ห่างไกล มันไม่ได้ลิ้มรสเลยนะ ไม่ได้ลิ้มรสธรรมะของพระพุทธเจ้าเลย แต่จะพูดว่าต้องเป็นสังฆธรรมอย่างนั้น

แต่ถ้าเราปฏิบัตินะ เวลามันชำระขึ้นไป มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันต้องเป็นความจริงนะ อย่างเช่น เราสงบแล้ว เราใช้ปัญญาของเรา ปัญญาี่ มันจะเป็นปัญญาในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ถ้าพิจารณาในกายในจิตในธรรม มันพิจารณาของมันไป ถ้าพิจารณาตามความเป็นจริงของมันไป มันแตกต่างหมดนะ ในการปฏิบัติมันแตกต่างหมด แม้แต่สมาธิแม้แต่ความสงบของใจ มันก็ยังมี ขณิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ นี่คือกรรมฐาน กรรมฐานเราพูดอย่างนี้ ไม่ใช่ฉาน ๑ ฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔ ใฮ ฉาน ๒ ฉาน ๓ ใฮนั่นมัน ฉานสมาบัตินะ มันอีกกรณีหนึ่ง เพราะฉานสมาบัติเห็นใหม่ จะบอกว่าไม่เป็นมิจฉาสมาธิหรอก แต่ว่า คำว่าสมาธิเนี่ย คำว่าสมาธิ คำว่าสมาธิมันจะมีสติของมัน มีสติของมัน มีความรับรู้ของมัน เรารับรู้ตัวเราเองนะ อย่างเช่น พวกเรานั่งกันอยู่ที่นี่ เราเป็นคนปกติใช่ไหม เราไม่ใช่คนไข้บ้าเสียจริตนะ ถ้าเราไม่ใช่คนไข้บ้าเสียสติ เราไม่รู้จักตัวเราเองเลยหรือนี่ก็เหมือนกัน แต่ถ้าเราเป็นคนไข้บ้าเสียสตินะ เราก็นั่งอยู่ที่นี่ นั่งคาเหม่อตาลอยอยู่ที่นี่ เราเองไม่รู้จักตัวเราเองนะ ต้องให้คนบอกนะ นี่ กลับโรงพยาบาลได้แล้ว โรงพยาบาลนะเขารอให้ยาอยู่ แม้แต่รับยา เรายังต้องให้คนบอกเลย

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อถ้ามันเป็นสมาธิจริงนะ มันมีสติปัญญาของมันจริง มันเหมือนเรา เราไม่ใช่คนไข้บ้า เรามีสติปัญญาเรารับรู้ตัวของเราเองได้ ถ้ามันมีสมาธิของมันนะ มันจะรู้ตัวมันเองโดยสมบูรณ์แบบ แต่ถ้ามันเป็นคนไข้บ้า เป็นคนที่ต้องให้คนคอยบอกว่า ต้องไปรับยานะ ขาดยาไม่ได้จะเดี๋ยวจะตาลอย นี่ อย่างนี้เป็นสัมมาสมาธิใหม่ นี่ ไม่ใช่

สัมมาสมาธิหรือ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันจะเป็นปกติ มันจะรับรู้ของมัน รู้ในรสชาติ ใจ ฟุ้งซ่านก็รู้ว่าฟุ้งซ่าน เวลาทุกข์ทุกคนก็รู้ว่าทุกข์ เวลาอารมณ์ขึ้นมานะทุกคนรู้หมดเลยเพราะ มันทุกข์มันยากอยู่ในใจของเรา

แล้วเวลาศึกษารธรรมเข้ามา ก็มาปฏิบัติแล้วนะ ศึกษาธรรมพระพุทธเจ้าเนี่ย โห มันก็ว่างหมด มันก็สบายหมด มันก็สบาย โดยไม่ต้องปฏิบัติมันก็สบาย โยมไม่ต้องปฏิบัติ ไม่ต้องศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้าเลย เนี่ย อยู่กับโลกเนี่ย แล้วก็ยังมีเงินใช้สอย มีอะไรต่างๆ มันก็สบายใจขึ้นมา เขาพาไปสุขสำราญทางโลกนะ มันมีความพอใจใหม่ มันก็มีพอใจ สบายใจใหม่ ตอนที่มีความสุขก็สบาย แล้วสบายจริงหรือเปล่า นี่ มันมีหนี้สินขึ้นมา มันมีทุกอย่างหมดนะ นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้าแล้วสบายๆ สบายจริงหรือ คำว่าสบายๆ มันก็เหมือนเริ่มต้นปริยัตินี้แหละ เวลาศึกษาปริยัติขึ้นมา เวลาศึกษาขึ้นมาแล้วนี่ เรา รู้ เรา รู้ช่องทาง เหมือนกับเรา รู้ช่องทาง เหมือนกับเราต้องการประกอบสัมมาอาชีวะ เรา รู้ช่องทาง การทำมาหากินใช่ไหม ว่าการทำมาหากินอย่างนี้ มันจะประสบความสำเร็จ แล้วการทำมาหากินนี้มันจะตอบสนองให้สิ่งที่ดี

นี่ไง เราศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้านี้ไง พอคนมีช่องทางออกนะ อืม เราไปได้แล้ว เรามีทางไปแล้ว อู๊ย สุขสบายมากเลย มันจะประสบความสำเร็จ ประสบจริงหรือ ประสบหรือยัง นี่ไง คำว่าสบาย ทุกคนว่าสบายๆ คนเรานี้แหละ ถ้ามันตอบสนอง ได้เสพสิ่งใดเป็นอามิส สิ่งที่เป็นอามิสได้เสพสุขแล้ว มันก็เป็นความสุขอยู่ชั่วคราว เหมือนคนกินเหล้าเลย คนกินเหล้าเมาแป๊บเลยนะไม่กินอีกแล้ว พอแล้ว อย่าผลอนะ นี่ก็เหมือนกัน มันสุขสบายนะ ศึกษาแล้วก็สบายๆนะ เราจะบอกว่า มันเป็นธรรมชาติของจิตมันเป็นอย่างนี้เอง จิตของคนเรานะ ถึงที่สุดแห่งทุกข์นะ ทุกข์ที่สุดแล้ว พอถึงที่สุด มันก็ทนได้ มันก็เปลี่ยนไป มันก็พอจะมีความสุขของมัน พอสุขแล้วเดี๋ยวก็กลายเป็นทุกข์อยู่อย่างนั้น มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

แต่นี้พอศึกษาแล้วสบายๆ คำว่าศึกษาแล้วสบายๆ มันก็เหมือนคนเราเลย คนที่เป็นนักกีฬาเนี่ย ถ้าร่างกายแข็งแรง เรามีโอกาสแข่งขัน เรามีโอกาสแข่งขันนะ เพื่อประโยชน์ทำ

คะแนนของเราเนี่ย เราควรจะทำให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นข้อเท็จจริง เราเป็นนักกีฬา เราจะมีโอกาสแข่งขันนะ แต่ไม่แข่ง ซ้อมอยู่นั่นแหละ ซ้อมเนี่ยเป็นเซียนในสนามซ้อมไง เป็นหมูในสนามแข่งไง ว่าเอาจริงก็แพ้ทุกทีเลย แต่พอซ้อม สบายๆ ทำอย่างไร ก็ได้ สบาย มันอยู่ตัวของมันคนเดียว มันไม่เป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ แต่ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มันเป็นความจริงของมันขึ้นมาะ มันต้องแข่งขัน มันต้องลงไปทำกิจกรรม มันต้องแข่งขันขึ้นมา

ถ้าจิตมันลงไปทำแข่งขันขึ้นมา แข่งขันกับอะไร กิเลสกับธรรมนี่ เวลาสุขสบาย เวลามันมีสติสัมปชัญญะ นี่ ธรรมะ แต่เวลากิเลสมันตื่นขึ้นมา มันกระที่บทีเดียว หงายท้องเลย เพราะคนปฏิบัติทุกคนนะ ต้องมีอุปสรรคทั้งนั้น เพราะกิเลสนะ เราจะฆ่าเขา เขาจะยอมให้เราฆ่า โดยง่าย ๆ เป็นไปได้ได้อย่างไร เราจะฆ่ากิเลสนะ กิเลสมันมากับเราตลอด เหมือนชีวิตเราเห็นใหม่ กิเลสกับจิตเราก็คบกันมาตั้งแต่เกิด คำบรรพ์ไม่มีต้น ไม่มีปลาย กิเลสกับจิตมันคบกันมาตลอด ถึงเวลาเราจะตัดจากมันไป มันจะยอมให้เราไปไหม ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้านี้แหละ แล้วมันจะยอมให้เราไปไหม ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า ก็ศึกษาด้วย แล้วก็เห็นดีเห็นงามไปหมดเลย เออ สบายเห็นใหม่ เออ สบายกับบรรลुธรรมแล้วไง ก็ไม่ต้องปฏิบัติหรอก อยู่ในอุ้งตีนเราอย่างนี้ไป มันก็หลอกกินเราไปตลอดเห็นใหม่ กิเลสมันอยู่กับเรามาตลอดนะ มันจะยอมพลัดพรากจากเราไปง่ายๆหรือ

เห็นใหม่ กิเลสกับธรรมในหัวใจที่มันต่อสู้กันนะ ถ้ามันต่อสู้กัน มันต้องเห็นสิ เราคบกันมาตั้งแต่อดีตชาติ ตั้งแต่การเกิดและการตายไม่มีต้น ไม่มีปลายมาตลอดยาวนานขนาดนี้ แล้วเราจะเสียสละ เราจะพลัดพรากจากเขา แล้วเราจะทำอย่างไร ทำอย่างไรเห็นใหม่ เราออกใช้ปัญญา ปัญญา มันจะออกใช้ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ในกายนี้ เกิดมาเป็นมนุษย์ทุกคนนะ สิ่งที่มีคุณค่าในชีวิตของเรา สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือร่างกายของเรา เราจะมีเงินทองมากน้อยขนาดไหน ถ้าเรามีร่างกายสมบูรณ์อยู่เนี่ย เรายังหาเงินหาทองได้ตลอดเวลา

ร่างกายที่สมบูรณ์มันเป็นสมบัติของเรา ใครบ้างจะไม่รักไม่สงวนไม่รักษา มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นความจริงอันหนึ่งว่าร่างกายนี้เป็นของเราทั้งนั้นนะ จิตได้สำนึกมันบอกแต่ธรรมะพระพุทธเจ้าบอกว่า ไม่ใช่ของเรา มันเป็นของยืม ของยืมเพราะอะไร ของยืมเพราะว่ามันเกิดมาชั่วคราว มันจริงนะ จริงหมดตามที่พูดนั่นแหละ มันไม่ได้ยืมอะไรหรอก

เพราะเวลาตายมันก็ไปจริงๆนั่นนะ แต่ธรรมพระพุทธรเจ้าสอนไว้ เราก็สร้างภาพขึ้นมา มัน
เป็นของขี้ม เราเข้าใจนะ พุคแต่ปาก

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา สัจจะความจริงมันขึ้นมาจากใจนี้มันจะได้ที่ใจ มันจะ
อย่างไร แล้วมันปล่อยอย่างไร ถ้ามันจะได้ที่ใจเห็นใหม่ พิจารณากาย กายมันเป็นสภาวะ
อย่างไร มันปล่อยอย่างไร แล้วใจเนี่ยที่มันเห็นนะ ญาณทัสนะที่เห็นตามความเป็นจริง
พิจารณากายเห็นกายตามความเป็นจริง มันปล่อยกายอย่างไร ถ้ามันปล่อยกาย มันปล่อยแล้ว
มันมีผลตอบสนองอย่างไร เพราะมันปล่อย มันปล่อยได้ทั้งนั้นนะ ปล่อยด้วยความจริงก็ได้
ปล่อยด้วยอำนาจวาสนาบารมีก็ได้ ปล่อยด้วยการบังคับเอาก็ได้ มันปล่อยร้อยปล่อยพัน
ปล่อย ร้อยเล่ห์ร้อยสันพันคม เพราะกิเลสมันพาปล่อยไง กิเลสมันพาปล่อย

มันควบคุม มันคู่เคียงกับจิตมาตลอด มันจะปล่อยให้เราไปง่ายๆมันไม่มีหรอก มันก็
ปล่อยๆ เห็นใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติธรรมนะ ธรรมะพระพุทธรเจ้า สัจธรรมนะ ไม่เคย
เหยียบย่ำทำลายเราเลย มันมีแต่กิเลสตัดหาความทะยานอยากนั้นทำลายเรามาตลอดเลย
แม้แต่ปฏิบัติธรรม มันก็มาหลอกต่อหน้าการปฏิบัติเนี่ย เอาธรรมะ.. เพราะเราปรารถนา
อยากได้ธรรมะใหม่ๆ มันก็เอาธรรมะมาบอกเนี่ยใช่ๆ มันก็อันอนตีแปลงอยู่นั่นนะ กิเลสมัน
จะเหยียบหัวเอานั่นนะ

แต่ถ้ามันพิจารณา ตทั้งคปทาน มันจะปล่อยขนาดไหน มันปล่อยอย่างไร นี่ไง ครูบา
อาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติประจำนะ เวลามันปล่อยนะ ท่านก็ไม่เชื่อ ถ้ามันไม่มีเหตุมีผล
ไม่เอา ถ้าไม่มีอะไรตอบสนอง ไม่เอา มันต้องมีความจริงขึ้นมาบอกสิ ความจริงมันบอกได้
เวลาทุกข์มันก็ยังบอกได้ว่าทุกข์เลย แล้วเวลาสุข มันก็สุขพอสมควร การประพฤติปฏิบัติ
ธรรมนะ ทุกข์ควรกำหนด สุขมันก็สุขอยู่พอสมควร แต่ผลมันเป็นอย่างไรละ ผลมันตอบมา
อย่างไร

ผลยังไม่ตอบมาเห็นใหม่ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา จิต ธรรม ซ้ำ
แล้วซ้ำเล่าๆ เวลามันขาดนะ สมุจเฉทปทาน ตทั้งคปทาน ปทานชั่วคราว ตทั้งคปทาน คือ
ปทานแล้วไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ แต่เวลามันสมุจเฉทปทาน มันขาดปี๊บ แล้วมันสมุจเฉท

ปทาน เวลามันขาดไปแล้ว เนีย ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ ไม่ใช่ชั้น ๕ เห็นไหม เนีย เขาว่าไม่มีตัวตน ไม่มีตัวตนนะ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ เพราะเราเพราะเขา มันถึงยึดมั่นถือมั่นใช่ไหม แต่ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ แล้วมันเหลืออะไรละ นี่ไง นั่นละตัวตน เพราะสิ่งนี้มันปล่อยมาเห็นไหม

สิ่งที่ปล่อยมา เวลามันขาด มันขาดอย่างไร มันปล่อยวางอย่างไร พอมันปล่อยวางแล้ว มันขาดแตกต่าง ความแตกต่างมันสรุปขึ้นมาได้ นี่ไง เวลามันละชั้นอย่างหยาบขึ้นมา ชั้นอย่างละเอียดเห็นไหม มันก็ต่อสู้กันจากภายใน ภายในมันจะต่อสู้ไปเรื่อยๆนะ การประพฤติปฏิบัติแต่ละขั้นแต่ละตอนนะ มันไม่มีสิ่งใดหล่นมาจากฟ้าหรอก สัมหล่นไม่มี สัมหล่นมันขึ้นของสมาธิ มันขึ้นของนิมิต ขึ้นของความเห็น เนีย เวลาธรรมเกิด ธรรมเกิดเนีย สัมหล่น เวลาปฏิบัติธรรมไปมันจะเกิดสภาวะธรรม มันจะเกิดความเห็นความรับรู้ต่างๆ เนีย สัมหล่น

สัมหล่นเพราะอำนาจสนามบารมีของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน อำนาจสนามบางคนสร้างมากสร้างน้อย สร้างมา คุณิ เราเก็บกิริยาของเราได้ เราเก็บอารมณ์ของเราได้ อะไรขึ้นมาเราเก็บของเราได้นิ่งเฉย บางคนเก็บอาการไม่ได้ นี่อำนาจสนามบารมีของเขา เนีย มันเป็นปฏิภาณไหวพริบของเขา ของใครของมัน ถ้าของใครของมันนะ

สิ่งที่เกิดมาเวลาจิตมันสงบเข้าไป สิ่งนี้มันแสดงออกทั้งนั้นนะ นี่ไงสัมหล่น ฟลุ๊ค แต่ปฏิบัติธรรม ไม่มีฟลุ๊ค ฟลุ๊คไม่ได้ ถ้ามันฟลุ๊คขึ้นมาเนีย คุณิกิเลสกับจิตที่มันอยู่มาด้วยกันตลอดนี้ แล้วมันจะพลัดพรากจากกันนะ มันมีแต่มันกลืนนะ มีแต่มันกลืนกับใจเนีย บอกว่าไม่มีหรอก กูไม่มี แต่มันกลืนเข้าไปในเนื้อของใจนะ ไม่มี หลวงตาบอก กิเลสแก่ยากที่สุด กิเลสมันอยู่ในใจของเรา สิ่งนี้แก่ยากที่สุดเลย เนียงานต่างๆ ที่ทำมาว่างานยากขนาดไหนมันก็ทำได้ มันยังส่งให้คนอื่นทำต่อได้ แต่ไอ้จะสู้กับตัวเองเนีย กิเลสกับธรรมในหัวใจเนีย มีแต่จะกลืนเข้ามา พอมันจะกลืนเข้ามา เราพิจารณาของเรา

เราไม่เชื่อถือ ไม่ยอมรับ ถึงจะปล่อยจะวางขนาดไหน ธรรมะพระพุทธเจ้านี้ สาธุ อยู่ในคู่พระไตรปิฎก เป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว “อานนท์

เรานิพพาน เราไม่ได้เอาสมบัติของใครไปนะ เราไปของเราคนเดียว” เนี่ย ธรรมชาติของ พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว นั่นธรรมชาติของพระพุทธเจ้า สูดยอด เป็นครูบา อาจารย์ของเรา แต่เวลาประพฤติปฏิบัติเนี่ย ของเราไม่มีหรอก ของเรถ้าของเรามีมันต้องเกิดขึ้นมากับเราสิ จะอ้างธรรมชาติของพระพุทธเจ้าไม่ได้ จะอ้างเล่ห์สิ่งใดๆ ไม่ได้เลย

ธรรมชาติพระพุทธเจ้าเป็นแบบแผน เป็นเครื่องดำเนิน แต่ความจริงมันเกิดจากการ กระทำเกิดจากปฏิบัติขึ้นมา พอปฏิบัติขึ้นมาถึงเป็นความจริงขึ้นมา เวลามันขาดขึ้นมาเนี่ย แล้วมันเหลืออะไร สิ่งที่เหลือ เหลืออะไร “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” อ้อ รู้แบบนี้เนี่ย รู้แล้วนะ แล้วรู้อะไร “สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นมาเป็นธรรมดา สิ่งใดสิ่งหนึ่งดับไปเป็นธรรมดา” แล้วอะไรเกิดอะไรดับละ สิ่งหนึ่งเกิดขึ้นมา นึกว่าไฟเกิดไฟดับอยู่โน้น พระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตกอยู่โน้นมันก็เกิดดับเนี่ย

ทุกคนเขารู้ ยิ่งวิทยาศาสตร์ยิ่งรู้ดีกว่าเรานึก แล้วรู้ดีแล้วตัวเองได้อะไรละ เราจะโง่ เวลาเขาปัญญา เขาจะรู้มากกว่าเรา เรื่องของเขา แต่ถ้ารู้ใจเราละ เราถึงสิ่งนี้มันเกิดมันเกิดที่ไหน สิ่งที่มีมันดับ มันดับเพราะอะไร ใครไปทำลายมัน สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นมา สิ่งนั้นดับลงไปเป็นธรรมดา คือเกิดเท่าไรก็ดับทั้งหมด แล้วดับไป ใครเป็นคนดับมัน ดับด้วยมรรคญาณเว้ย ดับด้วยญาณทัสนะ ญาณทัสนะเข้าไปทำลายขาด! ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ เนี่ย แล้วรวมลง รวมลงมืออย่างไร จิตมันปฏิบัติต่อเนื่องกันไปเห็นไหม

นี่ ชั้น อย่างหยาบ แล้วชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียด กว่าที่จะเข้าไปชั้นนิพพานเป็นนิพพานนะ มันมีที่มันไปไง บอกนี่ นิพพานเป็นนิพพานก็เป็นตัวคนไง เพราะเรากับนิพพานเป็นอันเดียวกันนะ ก็ไปนอนกอดนิพพาน ไปนอนจมนิพพาน พระปฏิบัติเลย ไม่มีนิพพานสักองค์หนึ่ง พระปฏิบัติเนี่ย โห โง่เง่าแต่คุ้น เอานิพพานเป็นเราเราเป็นนิพพาน มีตัวตนไปนอนอยู่ในนิพพานนั้นนะ มันจะนอนนิพพานได้อย่างไร ในเมื่อมันทำลายมาขนาดนี้ มันทำลายตัวตนเป็นขั้นเป็นตอน ตัวตนมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ตัวตนมีความยึดมั่นถือมั่น ยึดอย่างหยาบๆก็ยึดอย่างหยาบๆ

คุณิ ปฏิบัติธรรมนะ รับรู้วาทัน โห มีใบประกาศนาระ โห ๒๐ ใบ ๓๐ใบ แขว่นไว้ เต็มห้องเลย เป็นนักปราชญ์นะ มีใบรับรองเต็มไปหมดเลย แต่ตัวเองก็พูดแต่ธรรมะ พระพุทธเจ้านะ แล้วตัวเองก็ไม่รู้จักตัวเองด้วยนะ นิพพานต้องเป็นสักแต่ว่านิพพานนะ เป็น เราไม่ได้นะ นิพพานเป็นอนัตตา มันถึงจะกว้างขวาง การปฏิบัติจะได้กว้างขวาง ชาวพุทธจะได้มีโอกาส จะได้ใช้ทำการวิจัย ออกไปนอกโลกนะ เราเป็นไข่ เราเป็นคนทุกซ์ เราเป็นคนมีกิเลส เราจะชนะกิเลส มันต้องกลับมาที่เรา ออกไปข้างนอกไม่ได้ ออกไปข้างนอกนั่นคือธรรมะของพระพุทธเจ้าที่วางไว้ให้เป็นแบบแผน แต่ถ้าเป็นของเราจะย้อนกลับมาที่เรา

ถ้าย้อนกลับมาที่เราเวลามันพิจารณาซ้ำเข้าไปเห็นใหม่ ถ้ามันปล่อยกายมาแล้วเห็นใหม่ ที่ว่ามันปล่อยกายโดยความเป็นจริง มันไม่ใช่ปล่อยกายเพราะว่าเราเข้าใจแล้วเราปล่อย ถ้าเราเข้าใจแล้วเราปล่อย มันปล่อยไม่ได้ ถ้าปล่อยตามความเป็นจริงจะปล่อยของมันขึ้นมา ถ้าปล่อยขึ้นมาๆ มันทำงานของมันได้แล้ว มันจะทำความสงบของใจเข้าไปอีก พอจิตสงบเข้าไป มันจะเข้าไปต่อสู้อ ต่อสู้กับกิเลสอันที่ละเอียดกว่า เห็นใหม่ เนี่ย คำว่าตัวตนเห็นใหม่ ถ้านิพพานเป็นเรา เราจะมีตัวตน มันทำลายตัวตนเป็นขั้นเป็นตอน ถ้ามันทำลายตัวตนเป็นเราเป็นเขาไม่ได้ มันจะเข้าไปทำงานสิ่งที่ละเอียดกว่าได้อย่างไร

สิ่งที่ละเอียดกว่า คุณิ จิตของเราเนี่ย เปรียบเหมือนมะพร้าวเห็นใหม่ ปอกเปลือกมะพร้าวออกเห็นใหม่ มะพร้าวปอกไปแล้วมันเหลืออะไร มันเหลือกะลา กะลาพอทำลายไปแล้วมันเหลืออะไร เหลือเนื้อ พอทำลายเนื้อมะพร้าวไปแล้ว มันเหลืออะไร มันเหลือน้ำมะพร้าว นี่ไง พอจิตมันละเอียดเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา มันละเอียดเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา มันละสิ่งนั้นเข้ามาแล้วเห็นใหม่ มันละเปลือกมันมาแล้ว

ถ้าละเปลือกมันมาแล้ว อุปาทานในจิต ในจิตอุปาทานมันไปเกาะยึดอะไร สิ่งที่มีมันเกาะยึดนะ มันเกาะยึดนะ คุณิ ตัวน้ำมะพร้าวเห็นใหม่ คุณิ ดูอย่างมะพร้าวแต่ละลูกเห็นใหม่ มันมีอะไรหล่อเลี้ยงมันขึ้นมา จากลูกเล็กๆมันโตขึ้นมาเป็นลูกมะพร้าวได้ นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราเนี่ย มันเป็นอย่างนี้มาตลอด แต่ไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ในธรรมขึ้นมาแล้วเนี่ย แล้วการตรัสรู้ในธรรมขององค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้านิพพานเป็นนิพพานนี้ มันต้องปอกลอกมาขังนี้ มันปอก มันลอกนะ มันคลายออก คลายกำหนด มันทำความคลายออกมา

ถ้าจิตสงบออกวิปัสสนาเข้าไป ในสติปัฏฐาน ๔ ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม เห็นใหม่ กายในกาย เขาบอกกายก็คือกาย ยังมีกายในกายอีกเป็นโวหารทั้งนั้นนะ กายนอก กายนอกเห็นใหม่ คุณติ แม้แต่ความสงบของใจเนี่ย คุณติ มันมองเห็นใหม่ คุณายนอก คุณายคนอื่นดูแล้วมันสลดสังเวชนะ มันดูสลดสังเวชเพราะมันมีสติปัญญา แต่ถ้ามีสติปัญญาขังคุณะ มันยิ่งกระตุ้นตัวเอง นี่ มันเป็นปฏิภาคต่อกัน เพราะธรรมดาโลกนี้ก็มีชั่วบวกชั่วลบ การเกิดของมนุษย์ สังคม สังคมการเกิด เห็นใหม่ การดำรงเผ่าพันธุ์มันมีธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้นอยู่แล้ว ถ้าธรรมชาติของมันอย่างนั้น เราไปตามธรรมชาติของมัน มันก็ออกเป็นโลกไปหมดนะ นี่ กายนอก

เขาถึงไม่ให้คู่ปฏิภาคตรงข้ามต่อกัน เขาไปดูชากศพ ในวิสุทธิมรรคบอกว่าให้ไปดูชากศพ ให้ดูชากศพเพราะอะไร เพราะชากศพเวลาคนตายไปแล้ว มันก็แค่นั้นนะ ถ้าคนตายมันต้องแยกสลายเป็นธรรมดา พอไปดูชากศพแล้วมันก็สะท้อนใจสิ มันจะย้อนกลับมาที่เรา เราเห็นมันสะท้อนอย่างนั้น เราก็เป็นอย่างนี้ แล้วเราไปติดอะไรกับสิ่งที่มันเคลื่อนไหวอยู่นั้นนะ สิ่งที่มันเคลื่อนไหวคือมันยังมีชีวิตอยู่ไง มีชีวิตอยู่เนี่ย มีธาตุไฟ มันหล่อเลี้ยง มันก็ยังก้าวเดินของมันเป็นธรรมชาติของมัน เราไปเห็นเข้ามันก็สิ่งที่เราปรารถนาไง เวลามันไม่มีธาตุ ธาตุไฟเห็นใหม่ พอจิตออกจากร่างไป มันก็เหมือนท่อนฟืน แล้วท่อนฟืนมันก็จะเนาไปเห็นใหม่

นี่ กายนอก ไปดูกายนอกให้มันสลดสังเวช ถ้าสลดสังเวชขึ้นมาเนี่ย สิ่งที่คุณายนอก มันสลดสังเวชขึ้นมา มันก็ย้อนกลับมาที่ใจ ไปดูนี้ เอาตาไปดูหรือ ตาเนี่ย ถ้าเราตาบอดตาใส่ไป ดู จะเห็นใหม่ เนี่ยเอาตาไปดูมันก็ไปเห็นแต่วัตถุธาตุณะติ แต่ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาเห็นใหม่

จิตสงบ เพราะเอาจิตดู พอดูเสร็จแล้วหลับตา ไปเที่ยวป่าช้าเห็นใหม่ เห็นภาพนั้น หลับตาลง หลับตาลงแล้วภาพนั้นยังอยู่ในใจใหม่ ถ้าภาพยังอยู่ในใจให้กลับไปขังในที่อยู่ของตัว แล้วใช้จิตเห็นใหม่ ขยายมันเห็นใหม่ อุกคหนิมิต วิภาคนิมิต เห็นภาพนั้น แล้วขยายภาพส่วนนั้น แล้วภาพส่วนนั้นมันจะเข้าไปสะท้อนกับข้อมูลฝังลึกในใจ ข้อมูลที่ฝังลึกใน

ใจเนี่ย มันว่าสิ่งนั้นเป็นเราทั้งนั้นนะ สิ่งนี้มันเป็นสมบัติของเรา แล้วถนอมรักษามาก คุณติ เราได้เพชรนิลจินดามา เราจะดูแลอย่างดีเลยแม้ว่าจะกินไม่ได้นะ เขาไม่ได้กินหรือก เขาเอาไปขายแลกเงิน เงินก็กินไม่ได้ ต้องไปแลกอาหารมา อาหารก็กินได้แค่ชั่วคราว

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นอุคคหนิมิตนะ แยกส่วนขยายส่วนลงไปเพราะจิตมันยึดมั่นถือมั่นของมันเห็นใหม่ พอมัน วิภาคะ ขยายส่วน เพราะมันเข้าไปสะท้อนข้อมูล ข้อมูลคือความเข้าใจ คือความยึดมั่นของจิตอยู่ที่จิตได้สำนึกนะ พอมันเห็นเข้า มันก็คลายออกๆเห็นใหม่ นี่ ถอนอุปาทาน จากที่วิปัสสนามาถึง ขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ แต่ความยึดมั่นถือมั่นของใจมันยังมีอยู่เห็นใหม่

ถ้าวิปัสสนาไป มันก็เข้าไปสู่จิต เห็นใหม่ เพราะจิตเนี่ย ข้อมูลเดิม คือ อำนาจวาสนาคือการเกิด สัญญาละเอียด เห็นใหม่ การเกิดการตายของคนที่มีลักษณะต่างๆเนี่ย การเกิดแต่ละภพ คุณติเมื่อวานนี้ เห็นภาพอะไร นึกถึงสิ ภาพเมื่อวาน ยังมีใหม่ แต่สิ่งที่เห็น เห็นตั้งแต่เมื่อวาน ทำไม วันนี้ยังจำได้ละ แล้วอดีตชาติละ แล้วสิ่งที่มันเกิดมากับจิตละ จิตที่มันรับรู้อะไรต่างๆขึ้นมา แล้วข้อมูลมันฝังอยู่ที่ไหน มันก็ฝังอยู่ที่ปฏิสนธิจิตนะ ปฏิสนธิจิตนะ ภพนะ ภาวะนะ สิ่งของมันละเอียดที่สุดอยู่ที่ใจนะ

นี่ มันฝังอำนาจวาสนาบารมี มันเก็บฝังข้อมูลต่างๆ เมล็ดพันธุ์พืชมันเกิดขึ้นมาแต่ละต้น มันไปเกิดตามพันธุ์พืชของมัน แต่เวลาจิตเกิดขึ้นมานี้ พันธุกรรมทางจิต จิตที่มันเกิดขึ้นมามันมีข้อมูลของมันในหัวใจอีกมหาศาลเลย แล้วเวลาวิปัสสนาไปเห็นใหม่ ข้อมูลนะ วิปัสสนาเนี่ย ขยายส่วนแยกส่วน วิภาคะเนี่ย แล้วมันไปสะท้อนข้อมูลอันนั้นนะ มันไปสะท้อนข้อมูลนั้น เพราะข้อมูลนั้นมันรับรู้สิ่งใด โดยอำนาจวาสนา โดยบวกโดยลบก็แล้วแต่ มันจะยึดมั่นถือมั่นของมันทั้งหมดเลย แล้ววิปัสสนาไปเห็นใหม่ ถ้าวิปัสสนาไปโดยจิต จิตที่มันมีสัมมาสมาธิขึ้นมาแล้ว วิปัสสนาไป สิ่งที่มันเห็นโดยวิภาคะเนี่ย มันแตกต่าง มันแตกต่าง มันทำลาย มันไม่เป็นเหมือนที่เราคิดเลย มันไม่เป็นสิ่งที่เราตั้งใจเลยเห็นใหม่ มันถอนอุปาทาน ถอนๆๆๆนะ มันซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ วิปัสสนา ใคร่ครวญเข้าบ่อยครั้งเข้า ในวงของปัญญาเห็นใหม่

มันจะเริ่มมีกำลังของมันขึ้นมา จากโศดาบัน ชั้น โศดาบันต้องเงิน เพราะอะไร เพราะมันภาวนาไม่เป็นใช่ไหม ต้องเงิน ต้องพยายามต่อสู้ ต้องพยายามออกแรงปากกัดตีนถีบของมันจนเต็มที่ขึ้นมาเลย จนกว่าจะถึงที่สุดได้ ถึงจะ เฮ้อ... มันเข้าใจแล้ว ถึงจะ เฮ้อ... ถึงที่แล้วไง เนี่ย ถึงบางอ้อ อ้อเสร็จแล้ว เพราะอ้ออันนั้นใช่ไหม มันก็เป็นประสบการณ์ของจิตเห็นใหม่ เพราะจิตมันเคยเกิดมาแล้ว พอวิปัสสนาเข้าไปมันก็ไปถอดถอนข้อมูลจากภายใน ข้อมูลอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียดคนะ โศดาบันก็ละกิเลสได้ อย่างหนึ่ง ได้ส่วนหนึ่ง สกิทาคา ก็ละกิเลสได้ส่วนหนึ่ง อนาคาเนี่ยถอดถอนเกือบหมดเลย เนี่ย สิ่ง que เข้ามาทำลายถอดถอนเรื่องกายนอกกายในเนี่ย พอถึงที่สุดแล้วมันขาด โลกนี้ ราบ ราบหมดเลย สิ่งที่ราบราบเพราะอะไร ราบเพราะจิตมันปล่อยเห็นใหม่ ระหว่างกายกับใจ มันราบหมดเลย

นี่ มันมาสู่ข้อมูลที่มันถอดถอนเห็นใหม่ ว่าง ว่าง ว่างๆ ของสมาธิ ว่างๆ ของมิจจาสมาธิก็อย่างหนึ่ง ว่างๆ เพราะการวิปัสสนาญาณที่มันเกิดขึ้นมาแล้วก็อย่างหนึ่ง วิปัสสนาญาณที่เกิดขึ้น ที่มันปล่อย ที่มันว่างขนาดนี้ เพราะกิเลสมันละเอียดขึ้นไง เพราะละเอียดขึ้น มันจะยับยั้ง ยับยั้งไม่ให้เลยเถิดไปกว่านี้ ถ้ากิเลสมันถอยร่นมาขนาดนี้แล้ว เราทำลายขึ้นมาเนี่ย หลานกิเลส เนี่ยลูกกิเลส มันทำลายแล้วมันเหลือพอกับปุ่อยู่ข้างใน แต่ลูกหลานพอทำลายมันแล้ว ลูกหลานมันเซ่อ ลูกหลานมันอ่อนวัย เอ็งทำลายมันได้แล้วนะ ชำก็ยับยั้งไว้ ใจ ให้กลับมาอยู่ที่ “ว่าง” เนี่ย นิพพาน ดิคได้เหมือนกันนะ พอติดแล้ว ถ้ามีบุญ มีปัญญา มีละเอียดของใจ ถ้าใจมันละเอียดเข้าไปนี้ มันจะเข้าสู่มหาสติมหาปัญญาละ

สติปัญญานี้ แก่ใจกิเลสได้แค่นี้ แล้วถ้าจะก้าวหน้าต่อไป มันจะเป็นมหาสติมหาปัญญา คำว่ามหาสติมหาปัญญาเพราะอะไร เพราะมันละเอียดอ่อนกว่านี้ แม้แต่สติปัญญาที่การเข้ามาถึงที่สุดในการประพุดิปฏิบัติเข้ามา มันยังแบบว่าต่อสู้กันมาปากกัดตีนถีบกันขนาดนั้นนะ แต่ในทางวิชาการที่เขาศึกษา นิพพาน นิพพานต้องเป็นสักแต่ว่านะ นิพพานถ้าเป็นตัวเรา มันคือเราๆๆ นะ มันเป็นการเคลม เป็นการโอ้โลมปฏิบัติโลม เป็นความคิดความเห็นของจิตที่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากโดยการเอาวิชาการมาเป็นตัวตั้ง เพราะมันไม่รู้ลึกถึงตัวตนของเราเลย แต่เรามีการประพุดิปฏิบัติมาถึงจุดอย่างนี้ นี่ สติปัญญา

แล้วมันยังมีมหาสติ มหาปัญญา สิ่งที่เป็นมหาสติ มหาปัญญา เพราะมันรวดเร็วกว่า
 นี้ ดุติ ดูคอมพิวเตอรืนะ ความเร็วของมันเห็นใหม่ ความเร็วของมันที่มันเร็วกว่าหรือช้ากว่า
 ด้วยคุณประโยชน์อย่างไร จิตนี้มันเร็วกว่า มันหลอกเราได้ลึกซึ้งกว่า มันสร้างภาพได้เร็วกว่า
 ที่เราจะตามมันทัน ฉะนั้น เราต้องตั้งสติขึ้นมา สร้างสติขึ้นมา จนเป็นมหาสติ มหาสตินะ
 มันถึงจะเข้าไปจับ เข้าไปจับกิเลสที่มันซ่อนอยู่ในจิตนี้ได้ ถ้าเข้าไปจับกิเลสที่มันซ่อนอยู่ใน
 จิตนี้ได้ล่ะ เพราะมันมีมหาสติ มีสติ มีปัญญา มันถึงจะจับได้

คอมพิวเตอรืที่เร็วขนาดไหน มันก็เป็นสร้างผลประโยชน์ให้กับเจ้าของคอมพิวเตอรื
 นั้นเพื่อการสื่อสาร เพื่อการคำนวณต่างๆ นี่ก็เหมือนกัน พอสติปัญญาเราเข้าไปสู่จิตจับการ
 เคลื่อนที่ที่มันเร็วกว่า เพราะเครื่องมือเราพร้อม พอเครื่องมือเราไปจับได้ นี่ไง กิเลสอย่าง
 ละเอียด เห็นใหม่ นี่ไง คือพอมัน ความโลภความโกรธความหลงเกิดที่นั่นะ นี่ ผู้ที่ประพฤติ
 ปฏิบัตินะ เมื่อก่อนเป็นคนทีแหม โกรธ โทสะ โมหะ เป็นคนโกรธ เป็นคนอะไร เดียวนี้ ไม่
 ทำสักอย่างหนึ่งเลย โอ้ เป็นคนดีหมด มันเป็นเรื่องไร้สาระสำหรับฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายปฏิบัติ ครู
 บออาจารย์ที่เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติท่านไม่เชื่อเรื่องอย่างนั้นหรอก อันนั้นคือลมปาก คือ
 คำพูด ไม่ใช่ความจริง

แต่ถ้าเป็นความจริงเห็นใหม่ มันตั้งแต่สติปัญญา ละเข้ามาเป็น โสคาบัน เป็นสภิกษาคา
 ขึ้นมา แล้วจะเป็นมหาสติ พอเป็นมหาสติเข้าไปจับต้อง เข้าไปจับต้องถึงกามราคะ ปฏิฆะ
 สิ่งที่เป็นปฏิฆะ สิ่งทีหวงแหน ปฏิฆะคือข้อมูลของใจ สิ่งทีใจทีเกิดทีตายนี้ เห็นใหม่ ปฏิฆะ
 ทีเกิดทีใจ ข้อมูลนะ มันมีข้อมูลแล้ว มันทีจะสร้างภาพตามข้อมูลนั้น นี่กามราคะ ถ้าผิดจาก
 นี้ พอมันไม่ได้ตั้งใจเห็นใหม่ พอมันกระเทือนหัวใจ มันทีมีโทสะ นี่ ความโลภความโกรธ
 ความหลง โทสะ โมหะ มันเกิดตรงนี้ นี่ไง นี่คือพ่อ คือแม่ทัพ นี่ จิตเดิมแท้เนี่ย เป็นพลังงาน
 ทีมีกำลังของมันนะ มีพลังงานนะ พลังงานทีเป็นอวิชาเนี่ยนโยบาย แต่สิ่งทีขับเคลื่อนจริงๆ
 สิ่งทีขับเคลื่อนคือ ทัพ กองทัพ ความโลภความโกรธความหลง นางตัณหา นางอรดี เนี่ย
 กองทัพ

สิ่งนี้ มันทำให้จิตของเรา ทำให้ภวสวะคือภพของเราที่ว่าเป็นเวรเป็นกรรมมัน ขับเคลื่อนไป ขับเคลื่อนไปแล้วเป็นสัทธิกัฏฐิ เป็นวิจิจจนา อะไรต่างๆขึ้นมาเนี่ย อันนั้น มันเป็นสิ่งที่ เป็นสิ่งหยาบๆกระทบสังคมทางโลกกับสภาวะแวดล้อมที่จิตมันเป็นไป แต่ ข้อมูลจริงๆ สิ่งที่ขับเคลื่อนจริงๆ มันอยู่ที่โทสะ โมหะ ความหลงของจิตนี้ หลงว่าอะไร หลง ในตัวเอง กามราคะ กามฉันทะ ถ้าไม่มีตัวตน ไม่มี เรา เราจะไปมีผลการตอบสนองเรื่องกาม ได้อย่างไร เราจะมีผลตอบสนองในการกระทบนี้ ถ้าไม่มีเรา เราจะกระทบกับใครเห็นใหม่ ถ้าเราดี เราจะกระเทือนกระทบกับเขาทำไม ถ้าเราดี เราก็รักษาของเราอย่างนี้สิ แต่เพราะเรา เราไม่รู้จักตัวเราเห็นใหม่ เราไม่รู้จักตัวเราเลย พอไม่รู้จักตัวเราเนี่ย มันมีกามฉันทะ เพราะ มันพอใจ พอมันพอใจ มันถึงเกิดการกระทบกับข้อมูล ข้อมูลคือ ปฏิฐะ กามราคะ กระทบ สิ่งนั้นมันถึงได้ออกไป พอออกไปเห็นใหม่ พอออกไปเรื่องกามคุณมันก็เรื่องโลก

ถ้าเรื่องของจิตมันก็เป็นกามฉันทะอยู่ภายใน ถ้ามีสติปัญญา มันจะไล่ต้อนเข้าไปเห็น ใหม่ มันจะเป็นมหาสติมหาปัญญา เพราะมันละเอียดลึกซึ้งมาก พวกที่ปฏิบัติเข้ามาเนาะ โอ้อโฮ ปัญญา มัน ละเอียดมาก โอ้ย มันลึกซึ้งมาก ยัง! ยังไม่เจอมัน ยังไม่เคยเห็นมัน ยังไม่เคยคาด ไม่เคยเจอเข้าศึก อย่าเพิ่งไปคำนวณว่า เข้าศึกมีกำลังมากกำลังน้อย เรายังไม่เห็น กองทัพเข้าศึกเลยว่ามันใหญ่โตมากมายแค่ไหน มันมีเล่ห์กล มันมีอุบายเล่ห์กลที่จะมาหลอก เราได้อะไร ยังไม่เคยเห็น... ยังไม่เคยเห็น ยังคำนวณเข้าศึกกำลังเข้าศึกไม่ได้ แต่ถ้าไปเห็น ไปรู้ของมันขึ้นมา แต่ถ้ามีจิตมีมหาสติมหาปัญญาเข้าไปแล้วจับต้องมันได้ เจอเข้าศึกแล้ว แล้วกำลังเข้าศึกมันมีขนาดไหน เข้าไปเจอครั้งแรกต้อนสู้ครั้งแรกล้มลุกคลุกคลาน ไม่มี ทางสู้ได้หรอก มันกระเทียบ มันเหยียบย่ำอยู่นั้นแหละ เหยียบย่ำจนหัวป่นนะ

ที่ว่าจนหัวป่นนี่นะ ก็เราจะสู้กับกิเลสไง ก็เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐานนะ เราก็มีครูมี อาจารย์นะ เราก็ประพฤติปฏิบัติมา มีพื้นฐานมารองรับขนาดนี้แล้ว ทำไมเราจะสู้กิเลสไม่ได้ ทำไมจะสู้กิเลสไม่ได้ โอ้ย มันก็คักเข้าไปนะ กิเลสมันไม่ได้ทำอะไรเลยนะ มันแค่โบกมือ เดียวล้มกลิ้งไปแล้ว สิ่งนี้เป็นความจริง นี่เวลาครูบาอาจารย์กรรมฐานท่านเทศน์ภาคปฏิบัติ นะ เพราะอะไร ท่านต่อสู้มาอย่างไร ท่านเอาจิตของท่านต่อสู้กับกามราคะ ต่อสู้กับกิเลส มันนะ ท่านต่อสู้มาอย่างไร ท่านต่อสู้เห็นใหม่ โห พูดยิ่งต่อสู้เชียวหรือ โหนี่มันก็อึดติ

ถมฐานุโยคนะ โห อย่างนี้มันก็กิเลสซัดๆ เลยนะ อย่างนี้มันเป็นไปได้ ไม่ได้ นี่ดูสิ นี่มันภาคปฏิบัติเขาคิดกัน พอเขาคิดกันขึ้นมาเนี่ย เขาบอกว่า เขาเรียบง่าย เขาสุขสงบเสงี่ยม เขาเป็น สิ่งเนี่ย นิพพานเป็น สักแต่ว่า นิพพานเป็นอนัตตา นิพพานเป็นนิพพาน ไม่มีหรอก มันเป็นไปได้หรือ เพราะเขาไม่เคยรู้เคยเห็นสิ่งใดๆเลย แล้วพอไม่เคยเห็นสิ่งใดๆเลย พอไม่เคยรู้เคยเห็นสิ่งใดๆเลย ถึงบอก นิพพานเป็นตัวตน ใจ มันจะตัวตนที่ไหนมันต่อสู้อะไร ต่อสู้อะไรเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา จนขนาดที่ว่า กามราคะเนี่ย ความเป็นกามราคะที่มันต่อสู้ด้วยสติปัญญา ด้วยเห็นเข้าถึง เห็นเข้าถึงเวลามันเข้าไปหาเข้าถึงด้วยความเชื่อซำ เข้าไปหาเข้าถึงก็เข้าไป เป็นไฟรพผลของเข้าถึงไปเลย จนเข้าไปเป็นพวกเขาเลย

วิปัสสนาไปเนี่ย มันหลง หลงเข้าไปในกามราคะ หลงเข้าไปในความว่าง หลงไปหมดเลย ทั้งๆ ที่จะไปต่อสู้กับเข้าถึง มันจะต่อสู้กับกามราคะต่อสู้กับกิเลสนะ ที่นี้จิตมันสงบ มันมีมหาสติปัญญา พอเข้าไปต่อสู้กับเข้าถึง มันเลย กลมกลืนเป็นกิเลส ไปหมดเลย เนี่ยการต่อสู้การกระทำมันมีการผ่านวิกฤตมากมายมหาศาล กว่าที่มันจะชำระชะล้าง กัน กว่า มันจะถอดถอนกันแต่ละขั้น มันไม่ได้ถอดถอนกันที่ปากหรือ

ไปท่องพุทธพจน์มาแล้วบอกว่า ไม่มีฯ ยึดติด คนยึดติดนะ มันถึงเป็นกิเลส ไม่มียึดติด มันก็ไม่มีกิเลสเลย ไม่เลย โห พระปฏิบัติเนี่ยเง่าโง่มากเลยนะ ต่อสู้อะไรโดยกำลังเดิน จกรรมมาจนๆ ขาฉีก โอ้ พระทำไมโง่ขนาดนี้ สู้นิพพานเป็นสักแต่ว่าไม่ได้ นิพพานเป็นอนัตตา มันไม่มี รู้เท่าที่จบ โห นิพพานมันกิเลสมีก็เพราะยึดนะ ไม่มียึดก็ไม่มี คำพูดนะ พูดนะ พูดในวงสังคม มันพูดในวงของชาวพุทธ แล้วชาวพุทธ ก็เชื่อว่าเป็นนักปราชญ์ เขาเป็นนักปราชญ์ เขาเป็นผู้ที่สังคมยอมรับ พูดอย่างไรคนเขาก็เชื่อ แต่เขาเชื่อก็เชื่อเพราะคำพูด เขาไม่ได้เชื่อแบบกรรมฐานหรือแบบเรา กรรมฐานของเราๆมีครูมีอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์ของเราไม่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ไม่มีมุมมองไม่มีความเห็นอย่างนี้ จะเอาอะไรมาสอนเรา เราเนี่ยเจ็บไข้ได้ป่วยขนาดนี้ ไปขอยาจากครูบาอาจารย์ ท่านบอกเอายาแดงทาสิ เนี่ยยาแดงทาหายเราตามมาแล้ว เชื่อไหมล่ะ มันเป็นไปได้หรือ

นี่ในการประพฤติปฏิบัติของเราเห็นไหม เราจะไม่กลมกลืนกับเข้าถึง เราจะไม่กลมกลืนกับกิเลส ถึงจะกลมกลืนไปเพราะกำลังเราไม่รู้ เพราะเป็นมหาสติ มหาปัญญา

กิเลสมีความลึกซึ่งละเอียดอ่อนกว่า เราก็หลงพลาดไปเห็นใหม่ หลงพลาดไป พอเราๆ พลาดไป เราเทียบอารมณ์เทียบความรู้สึก มันไม่ใช่ พอไม่ใช่เราก็กลับมาพุทโธ กลับมาตั้งสติ ตั้งกำลังของเราขึ้นมามีกำลังขึ้นมา เราก็ต่อสู้ใหม่ ต่อสู้ใหม่ การต่อสู้เห็นใหม่ ความเพียรชอบ ความเพียรการต่อสู้ ถ้าเรามีการต่อสู้ขึ้นมาแล้วเนี่ย มันมีโอกาสนะ คนจะพ่ายแพ้ขนาดไหน แต่โอกาสในการต่อสู้นี้ มันจะฝึกฝนให้จิตใจพัฒนาขึ้นไป พัฒนาขึ้นไปกำลังมันจะมีมากขึ้นไป ความผิดพลาด การกระทำนั้นๆนะ มันจะกลับมาสอนเรา เราก็ต่อสู้ไปเรื่อย ทำไปเรื่อย เราถึงอดนอนผ่อนอาหารกัน

ถึงเวลา ครูบาอาจารย์ท่านบอกเห็นใหม่ เวลาปัญญามันหมุน นี่ขึ้นของมันหมุนแล้วล่ะ หมุนเต็มที่เลย ถ้าจักรมันหมุนแล้วนะ มันก็เหมือนกับว่า ก็ กิเลสเนี่ย เราก็รู้เราก็เห็น ถึงเราจะกลิ้งไปกับมัน ก็กลิ้งไปกับมันเพราะเราเข้าใจผิดว่าเราเป็นธรรม กิเลสกับเราเป็นธรรมด้วยกัน แล้วพอเรากลิ้งเข้าไปความเห็นผิดเห็นใหม่ พอเห็นผิดขึ้นมาพอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็เราก็อ่อนกลับมา สร้างกำลังขึ้นมา พอสร้างกำลังขึ้นมาเราก็มีความแตกต่างระหว่างธรรมกับกิเลส ธรรมมีเพราะอะไรเพราะมีมหาสติมหาปัญญา เวลากิเลสก็คือความมอมเมา มันมอมเมาจิตใจให้เป็นความเห็นของมันเห็นใหม่ พอมันมีความแตกต่างๆ เพราะมันมีกำลังขึ้นมาเห็นใหม่ มันจะแยกออกไม่กลิ้งไปกับมัน พอไม่กลิ้งไปกับมันเนี่ยพอปัญญามันต่อสู้ขึ้นมาล่ะ ต่อสู้เนี่ยบ่อยครั้ง บ่อยครั้ง ต้องบ่อยครั้งมาก

เห็นใหม่ ชั้น ๕ เขาบอกชั้น ๕ เนี่ย ชั้น ๕ กับจิตเนี่ย ถ้าบิบบ.. ถ้าธรรมะเป็นนิพพานเป็นนิพพาน ก็บิบบแค่เหลือชั้น ๕ เนี่ยเวลาชั้น ๕ กับจิตเห็นใหม่ เนี่ยเวลากลมกลิ้งขึ้นไปเนี่ยมันก็เป็นชั้น แต่สิ่งที่เป็นชั้น ชั้นอันละเอียด เพราะปฏิฆะ กามราคะ ถ้ามันไม่เกิดจากข้อมูล ไม่เกิดจากสัญญา มันเกิดจากอะไร ถ้าเป็นชั้นขึ้นมาเห็นใหม่ แต่เวลาพิจารณาไปมันจะ สิ้นเข้ามาสิ้นเข้ามาเนี่ย ระหว่างชั้นกับจิตเห็นใหม่ ระหว่างชั้นกับจิตนะ มันเข้ามาถึงตัวจิตเห็นใหม่ เวลามันปล่อยวางเข้ามาถึงที่สุดแล้วเนี่ย มันทำลายลงที่จิต ถ้าทำลายลงที่จิต เนี่ยชั้นมันไม่มีแล้ว ทำลายลงที่จิต ชั้นมันไม่มีแล้ว ถ้าชั้นไม่มีมันมีความคิดได้อย่างไร ทำลายๆขึ้นมา ถ้ามันละเอียดเข้ามาถึงที่จิตมันระเบิดตุ้ม ครึ้นไปหมด

เลขนะ เนีย ทำลายหมด ชั้น ๕ ขาดหมด ชั้นอันละเอียดนะ ขาดอะไร ขาดด้วยกามราคะ ขาดด้วยกามปฏิฆะ ข้อมูล สัญญาอันละเอียด ขาดหมดเลย

เนีย ถ้าพิจารณาเป็นเจโตวิมุติเห็นใหม่ พิจารณาจนจนถึงที่สุด กายมันจะเี่ยมเข้าไป เี่ยมไปหมดเลขนะ ถ้าพิจารณาอสุภะ อสุภะจะเกิดขึ้นชั้นอนาคา ที่ว่าพิจารณาอสุภะๆนะ อันนั้นเป็นปากพูด มันเป็นการพิจารณากาย พิจารณาสักกายทิลี เวลาพิจารณาธาตุชั้น ถ้าพิจารณาจนละเอียดมันจะเป็นอสุภะ ถ้าอสุภะมันแก้กามราคะ สิ่งที่เป็นกามราคะเนี่ยมันอยู่ในเนื้อของจิตอยู่แล้ว ถ้าพิจารณาไปมันปล่อย มันละเอียดเข้าไป ถึงที่สุดนะ มันก็ทำลายลงที่จิตเหมือนกัน ถ้าทำลายที่จิต พอทำลายที่จิตเนี่ย พระอนาคา พระอนาคา นี้แตกต่างกับ พระโศดาบัน แตกต่างกับพระสภิกาทา เพราะพระอนาคาเนี่ยมันมีหยาบมีละเอียดนะ

ถ้าพระอนาคาเห็นใหม่ พระอนาคามี มี ๕ ชั้น เพราะมีข้อมูลอันละเอียด ถ้ามันย้อนกลับมาทำลาย ทำลาย ฝึกฝนเข้าไปจนถึงที่สุดเห็นใหม่ ถึงที่สุด ว่างหมดเลย ว่างทำไม ทำไมถึงว่าง นี่ไง ถึงว่างก็มีตัวตน ตัวตน ว่าง ตัวว่างคือ จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ ไม่ใช่ชั้น ชั้นไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ชั้น ไม่ได้บีบอยู่ในชั้น ทำลายชั้นทั้งหมดเลย แล้วกลับมาอยู่ที่จิตแล้ว พอกลับมาอยู่ที่จิตแล้วจิตมันจะจับจิตได้อย่างไร ถ้าจิตมันจะจับจิตได้อย่างไรแล้ว เห็นใหม่ อรหัตตมรรค ถ้าจิตจับจิต จิตเดิมแท้ฝั่งใส จิตเดิมแท้หมองด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ฝั่งใส แล้วมันจะจับขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้ามันจะจับขึ้นมาเห็นใหม่ เป็นพระอนาคา ถ้าเข้าถึงเวลาจิตมัน.. ชั้นมันขาดหมดแล้ว ว่าง นี้ ที่ว่าติดกันเป็นส่วนใหญ่ ครอบอาจารย์คิดเพราะอะไร เพราะมันมีเศษส่วน มันมีอนาคา ๕ ชั้นที่จิตมันเข้า มันเข้ามาเห็นใหม่ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา เวลามาณะ เห็นใหม่ มาณะตัวตน แต่มาณะอันนี้มันมานะละเอียดนะเห็นใหม่ ในอุทธัจจะ คำว่า อุทธัจจะ คือความฟุ้งซ่านนะ อุทธัจจะ เนี่ยมันเป็นความนึกคิดเป็นความฟุ้งซ่าน อุทธัจจะกุกกจะ เห็นใหม่ มันเป็นนิรวณธรรม แล้วอุทธัจจะมันเป็นอย่างไรว่าง เนี่ย เวลาเป็นตัวตน คำว่า ตัวตนๆ นะ ชั้น ๕ เราไม่ใช่ชั้น ๕ เพราะโศดาบัน ละแล้วไม่มีตัวตน

แล้วมานะ ๕ นี้มันคืออะไร เราสำคัญว่าเราเสมอเขา เราสำคัญว่าเราคำกว่าเขา เราสำคัญว่าสูงกว่าเขา เราสำคัญว่า เราสำคัญว่า กับตัวตนในขั้น ๕ เห็นไหม นี่ไปถึงบอกว่า ถ้า นิพพานคือนิพพานจะมีตัวตน ตัวคนนะมัน โคนทำลายมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาแล้ว นะแล้ว มันตัวตนอันละเอียด ตัวคนอย่างนี้มันเป็นตัวตนที่ละเอียดอ่อนมาก เป็นตัวตนที่มานะ๕เนี่ย ความเป็นมานะ๕ นี้ มานะกล้า ทั่วๆที่มันละเอียดอ่อนเพราะพระอนาคา คำว่าพระอนาคา ทำไมมีมานะขนาดนั้นละ เนี่ย กิเลสของพระอนาคา อยากดัง อยากให้เขายอมรับ อยากๆๆ เนี่ย กิเลสของพระอนาคา ไปดูในพระไตรปิฎกก็มี พระไตรปิฎกนะ พระอนาคาต้องการให้ คนยอมรับทั้งนั้นนะ ก็อยากให้ยอมรับว่าเป็นพระอรหันต์ไง อยากให้ยอมรับว่าสิ้นกิเลสแล้ว โอ๊ย อยากให้รู้ว่าเป็นธรรมะแล้ว บ้าบอคอแตกอยู่นั่นละ

แต่ถ้ามันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มันจะย้อนกลับมาถึงตัวมันเองนะ สิ่งที่กำลังปฏิบัติ ขึ้นมาเนี่ยมันเป็นระหว่างขั้นกับจิต ระหว่างขั้นกับจิตมันมีการกระทบกันมาตลอด ระหว่างจิต ระหว่างพลังงานเห็นไหม พลังงานกับความรู้สึกมันกระทบกันตลอด ทีนี้พอไป เป็นพลังงานเปล่าๆ พลังงานเพียวๆ พลังงานที่ไม่มีสิ่งใดเลยเนี่ย แล้วสิ่งใดจะไปจับต้องมัน ละ สิ่งที่จับต้องมันเห็นไหม เนี่ย อรหัตตมรรคนะมันจะย้อนกลับเข้ามาที่ตัวมัน ถ้าเข้ามาที่ ตัวมันเห็นไหม ก็กว่าจะรื้อค้นได้ การรื้อค้น จิตจับจิต มันของแสนยากเลย จิตเห็นอาการ ของจิตเนี่ยง่าย จิตเห็นอาการของจิต เพราะมันเสวยอารมณ์ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็น ความคิดเนี่ยมัน มันยังพอเห็นความคิดเนี่ยมันจับต้องได้แล้วเนี่ย วิปัสสนามันเป็นขั้นเป็น ตอน จิตเห็นกายของจิต ละอาการ ละอาการ ละเงา ละต่างๆ ละจนเป็นตัวมันเอง ไม่มีเงา ไม่มีเงาไม่มีมีการเคลื่อนไหวเลย แล้วจิตเห็นจิต จิตจับตัวจิต

ถ้าจิตจับจิตจับอย่างไร นี่ถึงสิ่งที่จับจิต จับจิตเนี่ย สิ่งที่จิตจับจิตเวลาวิปัสสนาเข้ามา มันจะย้อนกลับเข้ามา ถ้าพูดแล้วมันก็ เหมือนกับเรื่องจะสุขวิสัย ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เนี่ย เราจะสร้างภาพ คุณติ ปรีชิตีเขาเนี่ย เขาพูดๆธรรมะเขาพูดพุทธพจน์หมดเลย พูดธรรมะ พระพุทธเจ้าหมดเลยตัวเองไม่รู้อะไรเลย แต่เวลาถ้าเราประพฤติปฏิบัติไปเนี่ย ในภาคปฏิบัติ เวลาในภาคปฏิบัติ ถ้าเรามันละเอียดขนาดนี้ ก็มันละเอียดขนาดนี้ ละเอียดจนสุขวิสัย ละเอียดจนไม่รู้จะละเอียดอะไรไปกว่านี้อีกแล้ว ละเอียดๆขนาดไหนก็แล้วแต่ ก็ละเอียด

ของเรานะ ละเอียดของกิเลสนะ มันไม่ใช่ละเอียดของครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านไปแล้ว เพราะครูบาอาจารย์ของเราก็ต้องผ่านอาการอย่างนี้มา

ถ้าครูบาอาจารย์เหล่านี้มานี้อย่างเดียว ความละเอียดขนาดไหน มันก็มีสิ่งที่รับรู้ได้เนี่ย ภาวสวะ กิเลสสวะ อวิชชาสวะ เราว่ากิเลสสวะ อวิชชาสวะ นี่ น่ารังเกียจมาก ภาวสวะเนี่ยไม่มีอะไรก็คือเรา ไม่ใช่ใครไม่ต้อง ไม่ใช่ใครนะ ตัวนี้สำคัญที่สุดเลย เนี่ยกิเลสสวะ ก็รู้ว่ากิเลสต้องไม่ยอมได้ อวิชชาสวะเขารู้วิชา เราก็รู้อยู่แล้วว่ามันไม่เอา ภาวสวะมันเป็นอย่างไรละ นี่ไง สิ่งทีละเอียดๆ มากเนี่ย แล้วมันจะจับต้องมันอย่างไร สิ่งทีจับต้องของมันได้เห็นไหม นี่ไง ถ้าจับต้องได้เนี่ย จิตเป็นมัชฌิมา เป็นกลาง ถึงตัวมันเองแล้วทำลายตัวเองทั้งหมดเลย ทำลายตัวเองทั้งหมดเลย ปล่อยเขาไปหมดแล้วผู้มีอิทธิพล ทำลายคนอื่นหมดแล้ว เราเป็นเจ้าของอิทธิพลอยู่คนเดียวเนี่ย ขวางโลกอยู่คนเดียวเนี่ย โลกมันยังมีผู้มีอิทธิพลอยู่ มันยังไม่สงบสุขได้ โลกสงบสุขไม่ได้ ผู้มีอิทธิพลนี่ยังครองโลกอยู่ แต่ถ้ามันไปทำลายผู้มีอิทธิพลตัวนี้ ไปทำลายตัวจิตเดิมแท้ตัวนี้ แล้วทำลายจิตเดิมแท้ตัวนี้ แล้วมันกรีนลงไป กรีนลงไปหัวใจ

ธรรมะ นิพพานเป็นนิพพานมันจะมีตัวตนที่ไหน ถ้ามันมีตัวตนอยู่ มันจะมีนิพพานได้อย่างไร ถ้ามันมีตัวตนอยู่ มันจะเป็นนิพพานได้อย่างไร แต่ถ้ามันเป็นนิพพานคือนิพพานก็นิพพานก็ต้องคือนิพพาน นิพพานมันก็หนึ่งเดียวเป็นนิพพานนั่นแหละแต่มันไม่มีตัวตน ไม่มีตัวตนเพราะผู้ที่เขาพูดนะ เขารู้จริงของเขา แต่เพราะเราเองเนี่ย เราไม่รู้จริงของเรา เราไม่เข้าใจว่า นิพพานเป็นนิพพานต้องนิพพานเป็นสักแต่ว่านิพพานเห็นไหม เพราะสักแต่ว่ามันถึงจะไม่มีตัวตน นิพพานเป็นอนัตตา ใจจริงก็จะบอกว่านิพพานเป็นอนัตตา ยังคัดค้านว่านิพพานเป็นอนัตตา แล้วบอกว่าไม่มีความเห็นเหมือนกับพระปฏิบัติ ไม่มีความเห็นเหมือนกับหลวงตา หลวงตาท่านก็ว่าของท่านไป อย่าไปติเตียนท่านเลย ยกท่านไว้องค์หนึ่งเห็นไหม

แต่ว่า พระป่าก็ปฏิบัติไป พระบ้านก็รู้ได้เนี่ย เขาว่าพระป่านะ ผู้ที่ปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้วเนี่ยตั้งใจปรารถนาจะอยู่ป่าก็อย่างหนึ่ง ตั้งใจจะปรารถนาอยู่บ้านก็ได้เหมือนกัน พระบ้านก็รู้ได้เหมือนกันเขาว่านะ

พระบ้านพระป่าไม่มี เพราะบวชด้วยอุปนิสัยเหมือนกัน เพียงแต่ว่าประพฤติปฏิบัติ
จริงหรือไม่จริง ทำจริงหรือไม่จริง ได้ประโยชน์จริงหรือไม่จริง อันนี้ต่างหาก ถึงจะเป็น
ความจริง “นิพพานคือนิพพาน” เอวัง